

සජීවය

‘මෙය ශ්‍රී ලංකා-ඉන්දියානු සහය’

4 වෙනම

1963 ඔක්තෝම්බර් - 2507 වර්ෂ

෭෯ කලබ

පවුන

අදිනුවණ

දියඳුන්න

— ඊලියන් ද සිල්වා
[සොයුන් විදු (B. Sc. (Eng.) Lond.)
A. M. I. E. E.]

සිංහල ඉතිහාසය ඇරඹුණේ
විජය ගෙන් ද ?

— අරියෙන් අනුලිප්

පැදි කරගය

—

විමලරත්න කුමාරගම කවි

— කුවන්සිරි ජයකුරු

සාරිභාෂිත පටලාවිල්ල

—

පැදි පහිණය

— අමරසිරි ගුණවර්ධන

දුහුන පබඳ

—

ගැදි කරගය

—

පෙරෙවි කුවණ

— පියකර රත්නායක

තීතිය

— දම්මිත්

වියරු පෙම

— අනාදපිය කුඩාතිඹි

පිප් වදන් හා සිංහලය

— ඊලියන් ද සිල්වා

පහදුව

—

වජ්‍ය මය

—

එඩිය

බසේ එඩිය රැසේ එඩිය යි.
රැසේ එඩිය දෙසේ එඩිය යි.

මෙ හැම වඩවන්නේ එඩිය යි.

මසින් මස පළ වෙයි.

සකසු:- අරියෙන් අහුඹුදු
ලියනගේ ජිනදස්

- * කුලවත් බස!
- * පලවත් විදු ලිපි!
- * රසවත් පබද!
- * මැදහත් විවිසුම්!
- * වැදගත් විමැසුම්!
- * පැනවත් විසැලුම්

බස උගන්නට නම්, උගත් බසින් වැඩ ගන්නට නම්, වැඩ ගන්නා බසින් උසින් පෙනෙන්නට නම්

එඩිය නැති වූ මෑ බැරි යෑ.

පිටපතෙකැ මිල සත 50 යි; පහිණ මිල සත 10 යි
කලජ 12 ක් සඳහා ගනු මිල රු. 6.00 යි
කලජ 6 ක් සඳහා ගනු මිල රු. 3.00 යි
පහිණ මිල ද සමහ යි.

මෙ සේ ඉල්ලන්නෑ

සීමා සහිත ඇම්. සී. ගුණසේන සහ සමාගම
කොළොඹ - මහනුවර - ගාල්ල - මිහඹුව - අනුරාදුර.

එඩියට එවන පැබැඳුම්, ගල්කිස්සේ, පුරුදුගොඩ පාරේ
20/1, එඩිය සකසුවත් නමට එවූව මැනවි.

අදිනුවණ

“**ධී** ශක්තිය” යනු මේ යුගයෙහි ඇතැම් විවිසුචන් බෙහෙවින් යොදන වදනෙකි. ‘මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ’ සූරින් ගේ ‘නව පද්‍යා සිංහලය’ මේ වදන කිහිප පළෙකැ මැ යොදයි.

i. ‘විවරණය හා බස් වහර යන දෙක ම ධී ශක්තිය ඇති කවියාගේ වහලකු මිස ස්වාමියෙක් නො වේ.’ (17 පිට).

ii. ‘කුමාරණතුංග මේ සංඥපනය ලියූ වියනට වඩා ධී ශක්තිය ඇත්තකු බව...’ (11 පිට).

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ පිළිගැනීමේ හැටියට නම්, පිය සමර සංඥපනය ලියූ ජයන්ත විරසේකරයෝ ධී ශක්තිය ඇති කෙනෙකි. එහෙත් පිය සමර ලියූ කුමාරණතුංගයෝ විරසේකරයනට වඩා ධී ශක්තිය ඇත්තෝ යැ.

කුමාරණතුංගගේ හට අලගියවන්තයන් හට තරම් වත් ධී ශක්තිය නුඹු බව ගුණදස අමරසේකරයෝ කියති.

‘කවීන් වශයෙන් ඔවුන් (ආනන්ද රාජකරුණා, කුමාරතුංග) තුළ පැවැත්තේ ඉතා සීමා සහිත ධී ශක්තියක් පමණි... ගුත්තිලය ලියූ වෑන්තුවේ හිමියන් සතු ව පැවති ධී ශක්තිය වැනි ශක්තියක් තබා අලගියවන්තා වැනි දෙ වන ගණයේ කවියකු සතු ශක්තියවත් මොවුන්ට නො තිබුණි. (63. 11. 9. දිනමිණ.)

යමක් මනින්තට නම් මිනුම දඬුවක් - කෝදුවක් - තිබියැ යුතු යැ. කවුරුන් වුව ද මනින්තේ තමන් ගේ අතැ ඇති කෝදු - යෙහි. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, ගුණදස අමරසේකර යන මේ වියතුන් ද තමන් ගේ මිම්මෙන් මැ මිනීම කළහ යි සිතමි. මද අඬුවකට ඇත්තේ කෝදුව ගැනා විතරක් නොකිරීම යි.

ඇත්තට මැ මේ කියන ‘ධී ශක්තිය’ කීමෙක් ද? සතු වදනක් වූ මෙහි ‘ධී’ නම් නුවණ යි. ‘ශක්තිය’ නම් සවිය යි.

ගුත්තිලය කළ වෑන්තුවේ හිමියන් හට ‘ධී ශක්තිය’ වී ලූ. අලගියවන්තයන් හටත් වී ලූ. එහෙත් කුමාරතුංගයනට අලගියවන්තයනට තරම් වත් ‘ධී ශක්තිය’ නො වී ලූ!

මේ සැබෑ නම් ‘ධී ශක්තිය’ නුවණ සවිය නො වූ අතිකක් මැ වියැ යුතු.

ජීනියස් (Genius) යන වදනෙක් ඉංගිරිසියෙහි වෙයි. මේ ‘ධී ශක්තිය’ යනු මොවුන් යොද ඇත්තේ එය සලකා වත් ද?

දැනුවීම + ඉපැදවීම - යන අරුත් ඇති ‘Genere’ යන ලතින් මූලෙකින් ඉංගිරිසියට ගිය වදනෙකි ‘Genius’ යන්න. එහි මුල් අරුත කුමක් වුව ද අද එයින් අදහස් කැරෙන්නේ නුවණින් දන යුතු ඉසව්වෙකැ ඇති වෙසෙසි දැනුම හෙවත් අදිනුවණ යි.

මේ අදිනුවණ ද ජන රැසක් සතු අදිනුවණ යැ, පුහුලකු සතු අදිනුවණ යැ ඇ විසින් බෙදෙයි. ජන රැසක් සතු අදිනුවණට නිදසුනක් සැටියෙන් සිංහලයා සතු වූ පැවැති වැව ඉදිකරුවම හෝ සීගිරියෙන් අවකනින් මතු වන්නා වැනි කලා හැකියාව හෝ දක්වියැ හැකි. පුහුලකු සතු අදිනුවණට නිදසුන් විසින් කවිසිළුමිණිකරුවන් ගේ කිවියාව දක්වියැ හැකි යැ.

අදිනුවණ ලැබුවකු ගේ කවෙකැ ඇති වෙසෙසියාව නම් එහි අඬුවක් හෝ වැඩියක් හෝ සමයක් හෝ නො පෑ හැකි බව යි. නිදසුනක් ලෙස ගරසි කලා කිසක් වූ චීනයේ දෙවිදුව ගේ පිළිමය ගනිමු. එහි මෙ තැන අඬු යැ යි කිව හැකි ද? මේ වැඩි යැ යි කිව හැකි ද? සමයක් පෑ හැකි ද? එ හෙයින් ඒ හඟවයි කලා කරුවා ගේ අදිනැණැතියාව.

කුමරතුභවන්ගේ මේ ළමා පැදිය බලන්නැ.

“මහ	පුදුමෙකි
මලෙකැ	මලෙකි
නැහැ එහි	සකි
සමනළ	යෙකි”

මෙහින් මෙ තැනැ අඬුවෙකි, මෙහි වැඩියෙකි, මෙ මෙ සේ ලීවා නම් වඩා මැනැවැ යි කියැ හැකි ද? නොහැකි නම් ඒ ඉන් මැ මැනෙනු වෙයි.

බීලිඳකු ගේ සිනාව වැනෙන මේ ගීය ගනිමු.

“යද කැලුම් ඊදවියන් ගෙ අමා දියෙන් මැඩු සමන් කුසුමන් පතැ ලා සෙමෙන් පෙළු පුළුන් පෙඳ ගින් සුවහස් වරක් ඇඳැ තැබී ද බබා ඔබ ගේ සිනා?”

“සඳ කැල්ම ගෙනැ යමන් කුසුම් පෙන්-
 නෙහි ලා දෙවියන් ගේ අමා දියෙන් සෙමෙන්
 මැඩැ, සිය දහස් වරක් පොළොඹු පුළුන්
 පිහාටුවෙකැ අහින් බබා ඔබ ගේ සිනාව
 ඇඳූ තැබි ද?”

බිලිඳු සිනාව මෙයටත් වඩා සිටුමැලි වැ
 මනහර වැ වැනියැ හැකි ද? මෙහි ගැනුණු
 නිදසුන් වැළට වැඩි මොළොකට නිදසුනුන්
 ලොවින් සෙවියැ හැකි ද? මෙහි එන
 සෙමෙන් යන පදය වැන්නක් හෝ අස්
 කොටැ එ වැනි වෙන වදනක් ඒ වෙනුවට
 යෙදියැ හැකි ද? මෙහි අඩුවෙන් වේ ද?
 වැඩියෙන් වේ ද? සමයක් ලැබේ ද?

මෙයත් බලන්නැ.

‘දූ ඩි ළඳ ලොබට	ඔහුට
වැඩි නැ කමට	මොහුට
වෙඩි වනි එහෙන්	ඔබට
එ ඩි තර පිරිමි	කමට’

‘දූඩි ළඳ ලොබට ඔහුට වෙඩි වනි; වැඩි
 නැ කමට මොහුට වෙඩි වනි; එහෙන්
 එඩිතර පිරිමි කමට ඔබට වෙඩි වනි.’

මේ අරුත් රැස නමැති ගිජිඳා මෙහෙයැ-
 විමට මෙයටත් වඩා අඩු පද නමැති අකුස්සක්
 හැරවියැ හැකි ද?

කුමරකුඟුවන් කළ පොත් දෙස බලන්නැ.
 විටින් වැකිය ඒ අතේ නො දෙවෙනි යැ;
 හෙළ මියැසිය ඒ අතේ නො දෙවෙනි යැ;
 ‘ක්‍රියා විවරණය’ ඒ අතේ නො දෙවෙනි යැ;
 ව්‍යාකරණ විවරණය ඒ අතේ නො දෙවෙනි
 යැ; පිය සමර ඒ අතේ නො දෙවෙනි යැ;
 හත් පණ, මහුල් කෑම, හීන් සැරය යන ළමා
 පොත් පෙළට වුවත් උර ජහරින පොත්
 පෙළක් ඒ තතුයෙන් ලිවියැ හැකි ද?

ගුත්තිලය ගන්නැ.

‘මියුරස ගී	සමඟ
කැර ගායනා	මනරඟ
එ විටැ ද උන්	එ රඟ
බලා නොසතුටු සිහින් උන් රඟ	(143)

‘මෙහි ගී නම් ගායනා කළ හැකි යැ. එහෙන්
 ගී සමඟ ගායනා කරන්නේ කීමක් ද? විණාව
 වන් ද? (111, 132, 134 ඇ පැදි බලන්නැ.)

මේ පැදියෙහි යෙදී ඇති, එ රඟ, උන්
 රඟ යන තන්හි රඟ යනු යෙදුණු රඟ ද
 හොබි යැයි කිව හැකි ද?

‘ඔබ ගේ වැකියක් - පදයක් අකුරක් අරුත
 රසය ලතර නො නසා - පෙරැළියැ
 නොහැකි වේ වා!’ යි

කුමරකුඟුවන් කියේ කවර මහ කිවියකු ගේ
 වුව ද කවෙකැ වියැ යුතු උසස් මැ ගුණය
 සලකා යැ.

ගුත්තිලයෙහි අඩු තැන් වැඩි තැන් දැකියැ
 හැකි සම තැන් පැ හැකියෙදුම කො තෙක් ද?
 අලඟියවන්නයනට තරම් වන් කුමරකුඟු-
 වනට යි ශක්තිය නො තිබිණැ යි කීමෙන්
 පෙනෙන්නේ අලඟියවන්නයන් ගේ පත
 පොත වන් මේ ඇත්තන් කියවා ඇත්තේ
 නමින් පමණක් බව යි! සුබාසිතයෙහි වැරැදි
 තැන් සකසමින් එයට කුමරකුඟුවන් කළ
 අරුත් වියකන වන් දුටුවා නම් මේ වැන්නක්
 නො කියති.

අලඟියවන්නයන් මිනිසුන් හට නිවන්
 යන්නට කියන්නේ ඇතකු පිට නැහී යැ.
 එ ද එ සේ මේ සේ ඇතෙක් නො වේ. මන
 වරණෙකි; මද කිපුණු අලියෙකි.

‘පුවතර කුමුල මන වරණෙදුට නැහෙමිනි
 මනහර සෙන් පුරට පැමිණෙව් සව් සකුනි’

මෙහි ‘මන’ යනු ‘තව’ යන යැටියෙන්
 පමණක් වුවත් පෙරළා කුමරකුඟුවන් කළ
 අරුත් පැහැදීම දිටි නම් අලඟියවන්නයන්
 ගෙන් මැ මේ අලුත් විවිසුවනට සුදුසු යැලැ-
 කිලි ලැබෙනු නො අඩමාන යැ.

අනුන් ගේ අරුතුන් ඇතැම් විටැ පදත්
 එ සේ මැ ගෙනැ පබද බැඳීමෙනුන් කිවියෙක්
 වේ නම් අලඟියවන්නයෝ ද කිවි වෙති.
 හැම අතැ සියත්-කම් දක්වූ කුමරකුඟුවනට
 අලඟියවන්නයනට වූ ඒ විලි නැති හැකියාව
 තුටු බව නම් සැබැවෙකි; විණි නම් මෙ රටේ
 කුකව් වාදය හෝ ඉන් මැ මෑතැ යුගයෙහි
 ඇති වූ හෙළ කවි ලොවේ මහ විපිලියාව
 හෝ නොවන්නේ යැ.

මින් එකෙක් පැහැදිලි වෙයි. එ නම්
 පේරාදෙණි සනුහරේ විවිසුවනට ටිකක් හෝ
 තේරෙතොත් ගුත්තිලයන් අලඟියවන්නයන්
 ගේ පොකුන් බව යි. එහෙන් ඒ ඇති ද?

ඉංගිරිසියෙහි ‘නිව මැතඩ් රිඩර්’ නම්
 පොත් පෙළ යන්නම් තේරෙන්නකු සේක්ස්-
 පියරයන් ගේ ‘යි ශක්තිය’ ගැනැ කතා කිරීමත්
 මේ ඇත්තන් කුමාරතුංගයන් ගේ යි ශක්තිය
 ගැනැ කතා කිරීමත් එක් බඳු යැ!

දියුණුත්ත

ඊලියන් ද සිල්වා

ඉදා හිටා, අභයෙහි පායන නන් පැහැයෙන් යුක් දුන්තෙකි. යොබා දහමේ සිත්කලු දුන්නක් වන එය මිනිසා ගේ නිරික්සුමට ලක් වූයේ යි. ඉන් එකෙක් පැහැදිලි වීණි. එ නම්, වැස්සේ ද මේ දුන්තේ ද යම් සබැඳියාවක් ඇති වග යි. එ බැවින්, මේ දුන්ත දියෙන් නැඟෙන සේ ගැනුණේ “දිය-දුන්ත” යනුවෙන් හැඳින්විණි. හෙළ බසෙහි, ‘ඉ’ ‘අ’ යන දෙ-භව එක් වූ විට ‘ඒ’ යන භවට පෙරළෙන හෙයින් “ලියකම්” “ලේකම්” වෙයි, ‘පියමහ’ ‘පේමහ’ වෙයි, “පියකඩ” “පේකඩ” වෙයි. එ මෙන් මැ “දිය දුන්ත” “දේදුන්ත” වී. දේදුන්ත ඇති වනුයේ කෙ සේ ද? දේදුන්තන් වැස්සත් අතර ඇති සබැඳියාව කීමෙක් ද?

ඉරු එළිය සුදු යැ. එහෙත් ඉරු එළිය කිළියක් තුළට අවුදිත් කැඩපත් අයිතේ වැදි බිත්තියෙහි නන් පැහැති පටියක් සේ දිස් වෙනු ඔබ දකූ ඇති. කැඩපත් අයිතෙහි වැදීමෙන් ඉරු එළිය කැඩී යෙයි. සුදු එළිය තැනුණේ නන් පැහැති එළි එකතු වීමෙනි. සුදු එළිය කැඩුණු විට ඒ නන්-පැහැති එළි වෙන් වෙන් වැ දිස් වෙයි. 1666 වැනි අවුරුද්දේ දී පමණ, අයිසාක් නිව්ටන් නම් සුපතළ විද්වා මේ මැ කරුණ පැහැදිලි වූ ඔප්පු කෙළේ යි. ඒ සඳහා ඔහු යෙදුවේ ඉංගිරිසියෙන් “ප්‍රියම්” (Prism) යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නා යි. “ප්‍රියම්” යන ඉංගිරිසි වදන යවන (Greek) බසින් ගත්තෙකි. යවන බසෙහි දී ඉන් හැඟෙනුයේ ‘කියතෙකින් කපා හළ කැබැල්ල’ යන්න යි. එහෙත් “ප්‍රියම්” යන්න දැන් වෙසෙස් අරුතක් බඳයි. ගත කැබැල්ලෙකැ බඳ සම සමතුරුසිවලින් (Parallelograms, සමතුරු ඇසි හෙවත් පැති ඇත්තේ සමතුරුසිය යි.) සෑදුණේ නම්, එහි දෙ-කෙළවර ද සම නනැසි (Polygons

නන් + ඇසි) හැඩ වේ නම් ඒ “ප්‍රියම්” යනුවෙන් හැඳින්වේ. සෑම අතෙහි මැ සම බවක් දක්වන මේ කැබැල්ල “පිරිසමය” (පිරි + සම) සේ සිංහලයෙන් හැඳින්වුව නිවරද යැ.

නිව්ටන් තම කටයුත්තට යොද - ගත් පිරිසමයේ දෙ-කෙළවරෙහි නනැසිය තෙ-පැත්තක් ඇත්තෙකි. එක් එක් පන්තයේ නනැසි වෙයි. තුන් පැත්තක් හෙවත් තුන් ඇසියක් ඇත්තේ තුනැසියෙකි (තුන් + ඇසි). මෙය ත්‍රි-කෝණය යැ යි ද ඉංගිරිසියෙන් triangle යැ යි ද හැඳින්වේ. මේ අයුරින් පැති හතරක්, පසක්, සයක් සතක් අටක් නවයක් ඇත්තේ පිළිවෙලින් සතරසිය, පනැසිය, සයැසිය, සතැසිය, අටැසිය, නවැසිය, යනුවෙන් හැඳින්වියැ හැකි.

මින් අප සැලැකිල්ලට ලක් වනුයේ තුනැසිය යි. අප සලකන පිරිසමයට තුනැසියෙකැ අයුරු බඳක් ඇති හෙයින් එය තුනැසියුරු පිරිසමයෙකි (Triangular Prism). එ වන් පිරිසමයක් තුළින් ඉරු එළිය යවා නන් පැහැති එළිවලට කඩා දක්වී යැ, නිව්ටන්. මේ නන් පැහැති එළි වැල පැහැ පටියක් සේ පැතිරී දිස් වෙයි. එ මැ පැහැ පටියට කියනුයේ පැහැපතුරුව (Spectrum) කියා යි.

නිව්ටන් එ තෙකින් නැවැතුණේ නො වේ. එ මැ පැහැපතුරුව තව ද තුනැසියුරු පිරිසමයක් තුළින් යවා සුදු එළිය යළි පෑ යැ.

මෙය තව ද අයුරෙකින් පැහැදිලි කළ හැකි යැ. පෙත්තක් ගෙනැ එහි පැහැ යට සම පැහැ තවරා පෙත්ත කරකැවූ විට එය සුදුවට පෙනෙයි; එහි තවරා ඇති එක දු පැහැයෙක් නො පෙනෙයි. පැහැපතුරුවෙහි ඇති පැහැ ද දේදුන්තෙහි ඇති පැහැ ද සම යැ. සුදු එළිය ඇති වනුයේ පැහැපතුරුවෙහි

ඇති පැහැ එළිය එක් වීමෙනි. යම් මැදියෙකින් ගත කමින් වෙනස් මැදියකට ගමන් කරන විට කෙළින් මැ නො ගොස් නැමී යනු එළියේ සිටින යි. දිය පිරවූ බඳුනක් තුළ රිටක් දැමූ කල්හී ඒ රිට නැමී ඇති ලෙස පෙනෙනුයේ ඒ රිටෙන් නිකුත් වන එළිය දියෙහි සිටා ගත කමින් වෙනස් මැදියක් වූ වායුවට වත් විටා නැමෙන හෙයිනි. තව ද එක් එක් පැහැති එළිය මෙ සේ නැමෙනුයේ එක් තරමට නො වේ. එක් පැහැති එළියෙක් මඳක් නැමෙයි; වෙන කිසියම් පැහැති එළියෙක් එයට වඩා නැමෙයි. එළියේ මෙම නැමුමට කියනුයේ පිළිනැමුම (Refraction)

යන්න යි. ඉදින්, සුදු එළිය, කුනැසියුරු පිරිසමය තුළින් යන විට එය ද පිළිනැමෙයි. එහෙත් සුදු එළිය සෑදී ඇත්තේ නත් පැහැති එළියෙනි. මේ එක් එක් පැහැය වෙනස් වෙනස් තරමින් පිළිනැමී වෙන් වෙන් වැ දිස් වෙයි.

වැස්සක් වැස්සාට පසු දිය බිඳු පවතේ රැදී ඇති. මේ බිඳු තුළින් ඉරු එළිය යන විට පිළිනැමෙයි. මේ පිළිනැමුමෙන් ඉරු එළිය නත් පැහැ එළියට කැඩී වෙන් වී එක් ආරෙන් දිස් වෙයි' ඒ යැ දියදුන්න හෙවත් දේදුන්න.

* * * *

ඉපැරැණි හිරු ගියෙකි

'මා දේස් ආ රෝ
රෝ රෝ ගැයිමෝ
යා ඔඩි ඔඩි

ඔඹි යාලේ වළවයි වළවයි
ඔඹි යාලේ වළවයි වළවයි

පෙළ— රෝ, රෝ, රෝ, යා ගැයිමෝ, ඔඩි ඔඩි, මා ආ දේස්!
ඔඩි යාලේ, වළවයි! වළවයි!

අරුත— හිරු දෙවියෙනි, හිරු දෙවියෙනි, හිරු දෙවියෙනි, [ඔබ හේ] ඉහ ගැසුණු.
නිසැකයෙන්, මා [හට] ආ [සිරි] දෙන්නා.
නිසැක යි, යාච්චෙනි, රැස් වවු! රැස් වවු!

සිංහල ඉතිහාසය ඇරැඹුණේ විජය ගෙන් ද?

අරිසෙන් අහුඹුද

ත්‍රිජය කතාව ගැන ඇති පැරණි මැ සටහන් හතරෙකි. දීපවංසය, මහා වංසය, අජන්තා ගුහා සිත්තමක් හා ධම්පියා අටුවා ගැටපදයන් යැ ඒ.

මින් දීපවංසය මහාවංසයට අවුරුදු කීපයෙකින් වැඩිමහලු වුව ද දෙක මැ සම කලෙකැ වාගේ ලියැවුණු පොත් යැ.

මහාවංසකරුවෝ ද පැරැණියන් ලියූ ඉතිහාසයක් ඇසුරින් තම පොත සකසන බව තුමු මැ කියති. මහාවංසයට ගුරු වූ ඒ පොත මහාවංස අටියකපාව යැයි උගන්තු සිතති. එහෙත් අපේ පවට ඒ පොත අද නොලැබෙයි. එහි දු මේ විජය පුවත නිබුණත් ඒ ලියැවුණේත් විජය පැමිණූ අවුරුදු හත් අට සියක් වත් ගිය තැනැදී යැ යි අපට සිතේ. එ සේ නම් එ තෙක් මැ මේ විජය කතාව රටේ ආයේ කටකතාවක් හැටියට යි.

කොළොඹට ආ පරංගියන් ගැනැ එ ද ඒ ළඟ මැ ඇති කෝට්ටයට සැළ වුණේ උන් සුදු ගල් සපා කමින් ලේ බොන ජන රැසක් හැටියට යි. උඩ රටැ වූ ඇහැළේපොළ දරුවන් කඩුයෙන් කෙටීම පාත රටැ පැතිරුණේ වංගෙඩියේ ලා කෙටීමක් හැටියට යි. එ සේ නම් විජය කට කතාව වඩාත් ඇතැ කලෙකැ වඩාත් පසු වී පොත් ගැන්වීමේ දී ඇත්තෙන් පිට පැනැ යෑම පුදුමයෙක් නො වේ.

අජන්තා ගුහා සිත්තමි දඹදිවේ ගුප්ත යුගයෙහි-හෙළදිව අතින් සලකන විටැ සිගිරි සමයෙහි වාගේ-යි කැරැණේ. විජය ගොඩ බැඟීමෙන් අවුරුදු දහක් තරම් පහු වී යැ යි කීවත් වරද නැති.

මෙ බදු සිත්තම ලැබෙන්නේ මුළු මහත් ඉන්දියාවෙන් අජන්තාවෙහි මැ බව ද මෙහි ලා සැලකියැ යුත්තෙකි. එහෙත් මේ අජන්තා කුලයට මැ නැ කම් කියැ හැකි අපේ සිගිරි සිත්තම පවුලේ මැ වූ වඩා පැරැණි වූ, සිත්තම රැසක් මැ මේ රටින් දැන් ලැබී ඇත්තේ යැ. අපේ කිත්සිරි මෙවන් රජු කලා-එ නම් මේ ගුප්ත යුගයෙහි-සිංහල සිල්පින් පන්සල් හැදීමට දඹදිවට ගොස් සිටි බව ඉතිහාසයේ එන්නෙකි. මේ සිංහල සිල්පින් බුද්දගයා විහාරයෙන් මැ නො සැඟී තවත් වැඩ ඒ බීමේ නො කළ හ යි අපි කෙසේ සිතමු ද?

සිංහලයන් ගොඩ බැඟීම දක්වන සිත්තම ඇති කිළිය ලංකාරාමය යැ යි තිබීම අපේ ඒ සිතිමට නො බිඳියැ හැකි දෙයෙකි. පහු ගිය යුද අවදියේ සිය ගම අහස් නැවී ගොටු පළට පවරා සිසියක්කන් ඉහිරිගිය කොග්ගල ගම්වැසියන් නිසා කොග්ගල කඩේ, කොග්ගල ගෙදර වැනි නම් රට පුරා මැ ඇති වුණා නම්, ගම්පහෙන් එන්නන් නිසා ගම්පහ බෙහෙත් සාලා ගම්පහෙන් බැහැරන් ඒ නමින් මැ දක්නට ලැබෙනවා නම් ලංකාවෙන් ගිය සිල්පින් නිසා අජන්තාවේ ලංකාරාමයක් ඇති වීම අරුමයෙක් නො වේ.

දැන් බැලියැ යුත්තේ මේ ලංකාරාමය තැනූ ලංකා පුත්‍රයන් ගේ නම් එහි වේ ද කියා යි. සිත්තම අතරැ සිය නම් ලියා තැබීම මේ රටේ දී නම් අපේ සිල්පින් ගේ සිරිත නො වී යැ. එහෙත් පිට රටැ දී නම් අඩු ගණනේ තමන් ලංකා පුත්‍රයන් යි කියා වත් ලියා තැබීමට හොඳට මැ ඉඩ ලැබෙයි. එහෙත්

අද ලංකාරාමයේ සිත්තම ඇදී සිත්තරා ගේ නම අද අපට ලැබෙන්නේ භාරත පුත්‍ර යැයි නාගර අකුරින්. එහෙත් මෙයට අවුරුදු හතළිහකට පමණ ඉහතැ දී එහි ගිය සිංහල පැවිදි කෙනකු මේ නම දුටුයේ ලංකා පුත්‍ර යනුයෙන් ල. මේ බදු හුරා වෙනස් කිරීම දැකිවිත් මෙහි ආ නිස්සංකමල්ල වැනි රජුන්ට පවා ගමැ දී හොඳට පුරුදු වී තිබුණු බවට දෙස් පොලොන්නරුවෙන් පවා ලැබෙයි. භාරතයේ සිත්තරකු භාරතයේ මැ ඇඳූ තබන සිත්ත-මෙකැ භාරත පුත්‍ර යැයි ලිවීම විහිළුවෙකි.

ඇරුත් විජය ගොඩ බැහීමේ හා ලංකාරාම සිත්තමේ සිංහලයන් ගොඩ බැහීමේ හා ලොකු වෙනසෙකි. විජය ගොඩ බැස්සේ කන්න බොන්න පවා නැති වූ ඉබාහානේ ආ අසරණයන් හැටියට යි. එහෙත් සිත්තමේ පෙනෙන සිංහලයන් ගොඩ බහින්නේ අලි ඇතුන් ඇති වූ මහ උදර ලිලාවෙකිනි. ඇතැම් විටැ මේ දීඹදිවේ අරම් හැදීමට ගිය අපේ සිංහල සිල්පින් ගේ මැ ගොඩ බැහීම වියැ නොහැකි ද? ඇරුත් එහි සිටැ සිංහලයන් ගේ ගොඩ බැහීමක් අදින විටැ එහෙත් මෙහාට නො වූ මෙහෙත් එහාට වූ ගොඩ බැහීමේ කැ යි ගැනීම යි හරිත්. එ හෙයින් අපන්නාවේ ලංකාරාමයේ එන සිංහලයන් ගොඩ බැහීම හා විජය ගොඩ බැහීම හා කිසි මැ නෑ කමක්-බැදීමක්-නැති බව මැ සැලැකියැ යුතු වෙයි.

මී ලහට විජය පුවත පවසන අපේ පැරණි පොත ධම්පියා අටුවා ගැට පදය යි. එහි එක් කැතෙකැ විජය යන නම එන්නේ 'විදූ' කියා යැ. විදූ යැ යි කියන්නේ විජාතිකයා යැ කියන තේරුමට යි. ජය අරුතෙහි දූ යන්-තෙක් සිංහලයෙහි නො ලැබේ. එ හෙයින් වංස කතාකරුවන් පාලියට හරවාගන්නේ එයට අවුරුදු දහසකට පෙර ආ විජාතිකයන් සඳහා මෙහි වැස්සන් කී, විදූ යන්න මැ යි. මේ බදු හැරවීම මහාවංස කාරයන් හට හුරු වී පැවැති බවට දෙස් ඕනෑ තරම් දියැ හැකි යි.

මහාවංසයේ එන විජය පුවතත් මුල සිටැ අගට මැ නොපැහෙන කරුණින් ගන්න යැ. වංස කතා කරුවන්, මෙහි වූයේ මිනිසුන් නො වූ ආවේ මිනිසුන් බව මැ හඟවන්නට කො තෙක් කරුණු කීවත් ඒ හැම කරුණෙකින් මැ වාගේ පෙනෙන්නේ ඒ ආ හන් සියකට වඩා හැදුණු වැඩුණු මිනිස් වගක් රට පුරා මැ උත් බව යි.

මේ නන්නාදුන්න රටේ මුලින් ගියවුත් නො එන බව දැකූ දැකූත් නම පිරිස එක-එකා මැ ගොදුරට යවා තමා හැමට පස්සේ යෑම නො වියැ හැක්කෙකි. එ සේ බලා හිදීමට-එකකු දිය ගෙනෑ එන තුරු මිනිත්තු පහක් බැලුවත් හත්සිය මැ සඳහා විජය දවස් දෙකකටත් වඩා වැල්ලේ බලා සිටියා වියැ යුතු යැ. දිය තත්තය මේ සේ ඉවැසියැ හැක්කේ ඔටුවනට පමණ යි. මේ වැනි පුවත් එකෙක් ද දෙකෙක් ද? විජය මුත්තා පිළිබඳවැ කියූ තිරිසන් නෑ කම මේ කටයුතු හා සලකන විටැ හොඳට මැ ගැලැපෙන සේ යැ!

එ ද සිරිසවත් පුරේ මහල දිවයින පුරා මැ මහලෙකි, නැත්නම් තම්මන්නාවට ඒ ගැයුම් වැයුම් කොයින් ද? එංගලන්තයේ රජ ගෙදර මහල් මෙහි දූ, ගැනුණු කලෙක් වී.

විජය හා ඔහුගේ පිරිස ඇත්දේත් යකුන් ගේ මළ කුණුවලින් ගලවාගත් ඇඳුම් යැ. ඉන් පෙනෙන්නේත් දෙ රටේ දන්නේ ගේ හැදීමේ ලොකු පරතරය යි.

මහාවංසය කියන හැටියට විජය ඉදිකළ නුවර නම්බපණ්ණිය යි. එහෙත් ඉපැරැණි සිංහල නුවරවලැ නම හා සසඳා බලන විටැ එහි දූ කිසි මැ සිංහල කමෙක් නො පෙනේ.

නාර, නාරු යනු ඉපැරැණි මැ සිංහලයන් නුවර හැදින්වීමට යෙදූ නම යැ. නා නම් නායකයා යැ. ඔහු ඇති තැන යන තේරු-ම යි, ඒ නාර, නාරු දෙකෙන් මැ ලැබෙන්නේ. පුලත් නාවන් වියූ තැන පොලොන්නරු වුණේත් මනු නාවන් වියූ තැන මන්නාරම වුණේත් මේ නියරිනි.

පොලොන්නරුව, මන්නාරම බදු මැ තේරු-
මක් ඇති තමමන්නාව නරම් වත් පැරැණි
නැති, තේරුමකට නැති අසිංහල නමෙකි
මේ තමබපණ්ණි නම.

බඩ ගිනිසි කියු විජය පිරිසට කුවානිය
තමා විසින් කතා ලද වෙළෙන්දන්ගේ නැව්-
වලා හාල් පෙන්නු කතාවෙක් මහාචංසයෙහි
එයි. මෙය විජය එන්නට පෙර මේ රැටියන්
වී ගොවිතැන් නොදන් බවට කරුණක්
කොට දක්වති අපේ ඇතැම් උගන්තු.
කැලැණියට වැඩි බුදුනට එහි වැස්සන් අග
බොජුන් වැළඳූ වූ කතාව—එ මැ වංස-
කතාව, නො පිළිගනිති මේ උගන්තු; එ සේ මැ
කුවානිය විජයට හමු වූ හැටි ඔහුට නිදා-
ගන්නට තීර ඇද වියන් බැඳූ ඇඳක් සැරසු
සැටි නුදුටුවෝ වෙති. වි ගොවිතැන් නො-
දන් ජනයා කපු ගොවිතැන් කිරීම විසැ
හැක්කෙක් ද?

පණ්ඩුවාසදේව කුමරු මා ඔයේ කමමල්
තොටින් ගොඩ බැස්සේන්, ඔහුට බිරිය වූ
හදුකානායනාව මහවැලි ගඟේ ගෝණගම්
තොටින් (නිරිකුණාමලයෙන්) ගොඩ බැස්-
සේන් පැවිදි වෙසිනි. ඇයි මේ? ඒ වෙසට
මේ රැටියන් සැලැකු නිසා වියැ යුතුයි. එ සේ
නො එන ඉන්දියානුන් හට අතෝර සිදු වූ
බවෙකි. විජය පිරිස බිම් ගෙයෙකැ සිර
කිරීමේ පුවත ද එ බන්දෙකැ යි අපට හැඟේ.

විජය එන්නට අවුරුදු සියකට උඩැදි ද
මෙහි වැස්සා මනසින් ලබා තිබුණු ලොකු
දියුණුවට හොඳ මැ දෙස බුදුහිමියන් මෙහි
කුන් වරක් මැ වැඩිමේ පුවත යි. ඒ අනුවැ
මහියංගණය, කිරි වෙහෙර, කැලැණි වෙහෙර
පවත හා සෙල් ලිපියෙකැ සැඳූගෙන ලෙස
තපස්සු - හල්ලුක කැරැවූ ගිරිහඬු සැ පවත ද
වූයේ විජය එන්නට එපමණ මැ කලකට
පෙර යැ. දහස් වි නම් පැවිද්දන් වූ බවට ද
බුදුනුවන් (බෞද්ධයන්) වූ බවට ද මේ
හොඳ මැ දෙස් යැ.

තව, බුදුන් ගේ දරසැයෙන් මැ අකු දකුට
ගෙනැ තව බොහෝ භාමුදුරුවරුන් හා මහි-

යංගණයට අවුත් සමන් රජු බඳවා තිබුණු ඒ
දහබ් ලොකු කොටැ බැන්දු සරතු හිමියන්
ඇතුළු ඒ පැවිදි පිරිස මැ මට පෙනෙන්නේ
සිංහල භාමුදුරුවරුන් හැටියට යි.

මහියංගණයේ සිටැ කතරගමට බුදුන්
ආ මහ දිගේ ලැබෙන බදුල්ල, බුත්තල,
බුත්තියිය, බුදු හිටියාව ඇ නම්වලින්
පෙනෙන්නේ විජය එන්නට අවුරුදු සියකට
ඉහතින් ද රුහුණ අද මෙන් කැලැයෙන්
නො වැ ජනයා ගෙන් මැ පිරි පැවැති බව යි.
දෙවන පැනිස් රජු දවසැ සිරි මා බෝ අත්ත
වැඩැමැවූ උළෙලේ බැඳී උතුරේ දඹකොළ
පවුනු වරායට කතරගමැ බුදුනු (බෞද්ධ)
රජදරුවන් හවුල් වූයේ බුදුන් දවසේ සිටැ මැ
රුහුණේ 'බෞද්ධයන්' වූ නිසා මැ යි.

විජය එන්නට අවුරුදු තිහකට හතළිහකට
කලින් යුද සඳහා මා නොට සිටැ කතරගම
තෙක් ආ සහදේව රජුට මේ රටේ දී වංස
කතා කරුවන් බුදුනටත් විජයටත් හමු වූ හ යි
කියන විදියේ එක යකෙක් වත් හමු නො-
වී යැ. හමු වූණෝ සිංහල නම් වූ මිනිස්සු යැ.
(බාල බාරතයේ 2 සභා පථ: 2 සභ: 129 වැනි
ශ්ලෝකය).

තව ද විජය හට බොහෝ පැරැණි සැබියා-
වෙකැ (සහාන්වයෙකැ) ලකුණු දුන් මේ
බිමින් මතු වී ඇත්තේ යැ. මන්නායි නට-
බුන් එ වැන්නෙකි. ඇත් දන් රියක් හා මතු වූ
ඒ ඇට සැකිල්ල ඒ අසලැ ඇති තිරුකෝතිශ්-
වරම, හින්දු දෙවොලක් නොවන බව කියයි.

හින්දු දෙවොල් බිමහි මිනි වළලැම් නො
කැරෙයි. එ සේ ඇත් දන් රියක් හා යුද
නායකයන් ගේ මළ සිරුරු වැළැලීම හිරු
ඇදුහු මිසර, ග්‍රීක මිනිසුන් ගේ ද සිරිත වී.

තිරුකෝතිශ්වරම, තිරුකෝණේශ්වරම,
තිරුකෝච්චල් ඇ විසින් අද දෙමළයට හරවා-
ගෙනැ ඇති උතුරු හෙළ දිවේ ඇති අපේ
ඉපැරැණි හිරු දෙවොල් ද, දෙවුන්දර ඉරුගල්
තිලකය, කොශ්ගල ඉරුගල් දෙවොලය ඇ

අද තෙක් ඉතිරි වී ඇති දකුණේ තැන් ද, ඉරු අවුරුද්ද ද දෙළොස් මහේ සිංහල නම් ද විජය එන්නටත් පෙර සිටෑ මැ මේ රටේ එක මැ මිනිස් වගක් වූ බව හඳුන්වයි.

යාපනේ ඇති හැම ගමක් මැ සිංහල නමක් දෙමළයට හරවා ගත් එකක් හෙයින් ද, ඒ බිමින් ලොව වී ඇති හැම 'පුරාවස්තුවක්' මැ 'සිංහල බෞද්ධ සත්‍යත්වය' මැ පවසන හෙයින් ද, එහි දෙමළන් තමන් ගෙන් පවමයනැ යි වෙන් කරන කොට්ඨාස. නළවර් ඇ කුල නම්, කෝට්ටේ යුගයෙහි එහි විසූ සිංහල

කුලවලා මැ පෙරළුනු නම් හෙයින් ද, යාලපාන වයිපව මාලය නම් උන් ගේ මැ ඉතිහාසය අවුරුදු හත් අට සියකට වැඩි ඉතිහාසයක් යාපනේ වුව ද ඔවුනට නැති බව පවසන හෙයින් ද විජය එන්නටත් පෙර සිටෑ මැ දිවයින පුරා පැතිරී අද තෙක් සිටින මේ මිනිසුන් දෙමළන් නොවන බව නම් හොඳට මැ පැහැදිලි යැ.

එ සේ නම් කවුරු ද මේ මිනිස්සු?

[රෙදෙවු දෙස්මෙකිනි].

* * * *

ලංකා නම

හෙළයන් ගේ බිම
හෙළන් + කා වෙයි කා යනු
බිම යැ; උඩුකා, යටිකා,
කසිරු ඇ තැනැ ඒ වෙයි

හෙළෝ, හෙළන් යන
ලෙස යැ ඉපැරැණි හෙළ සඳී
වරතැඟුණේ; එ බවට
ඕනැ තරම් දෙස් ඇති

යුවරද > වරද වූ
රද ද > රද වූ සේ
හෙළං කා > ලංකා වෙයි
දෙමළ කටට ඉළංගෙයි

ලංකා යනු සකු
ඇපරෝ ලංකා කියා
ගත් හ; එ බසෙහි ල යනු
නැතියෙනි, ඉන් අපට කීම?

[එඩිය 3 වෙළුම 12 කලබ 1957. 9.]

පැදි තරගය (දිනු පබද)

කෙළි පිටියේ මැ දවස ගෙවන දරුවකුට මවක කරන අවලාදය

කි./ මුත්තුරුවේ රජයේ මහ විදුහලේ
ඇ. ලෝරන්ස් රණසිංහ

මහ කලබලයෙන්
දමා පතපොත පසකට
මදැ ගිය ගමන මු
රජ කමක් ලැබුණා සේ!

එළ දෙන නව මැත්
උදේ බැන්ද ගසේ මැ යි
නුදුන හොත් ඇ මුද
දිය, අද දෙහි කැපුම් මට!

ගෙදර මහ රාල
අද නැති බව මැ දැනගෙන
ගැමීමකට නො ගෙනැ කිසි
නව මැත් කො තෙකුත් කෙළි!

ලජ්ජා නැති කම
මහ මුදලි කමටත් ලොකු,
ආ සැණෙන් මහ එකා
කෙවිටි පාර නො වරදී

නිදි කොටු පතපොත
මුළු තිස් පැය කෙළි බිමට
වැය කරන, ඉගැනුමක්
පැතියැ හැකි වෙද කිසි දිනැ?

කරද කෙවිට ගෙයි
වහලේ සීනා සෙන සැටි
නො පෙනේ ද මෝඩයෝ
වර ගෙදර, ඇති කෙළි කෙළි

පාසල් වැඩ ගැන
උනන්දුවක් නැති බව යි
ගුරුන් අපට පවසා
නිරතුරු දෙස් නහන්නේ

හපොයි, මගේ කට
මදැ මා අඩ හැහුවා?
බිටි අලියාට වෙණ
වැයුමෙකි කට මගේ බස්

බලමු ඉදිරියට
කෙ ලෙසට කලෙක් යා දැ යි
පන්දු කෙළියෙහි රහේ
දූනෙන්නෙ එ විටැ යි පුනේ!

දහ දුක් විදැ මා
හොඳ යි හැදුවා දරුවකු!
එකට එක කියන්නට
පමණ යි යසට හැකි කට!

කළ ගෙඩියේ දිය
බිඳෙකුදු නැති; සිදු වෙ ද
පව, අත පය සොලවා
ගෙදර වැඩක් කළොත් තට?

මුළු දවස මෙ ලෙස
ගෙවාලා කෙළි පිටියට
රැට බතට පමණක්
වැඩියොත් හොඳට මැ මදැ!

තව විකෙකින් මම
උගන්වමි යස පැටුමක්!
ආ කලැ මහ උන්දා
බලන හැකි බල හොඳ හැටි!

දිනුම් තැනට නොහිමී වුව ද සමත් තැනට හිමි කම් ඇති පබඳ රැසෙකි. ඉන් වඩා මැහොද යැ යි සිතෙන පබඳින්, ඒ පබඳුවනට දිරි දෙනු වස් උපුටාගැනුණු පැදි කිහිපයෙකි මේ.

II

උණවටුනේ, මැවරඹා
මිසුරියල් උයන්ගොඩ

කුස ගිනි ඉවසා මැ අප	සැප යනු කිමෙක් ද යි අපි
ලෙස විශැලෙන්නේ	නො දනිමු තව ම
වැහි ද පිදුරු වහලින්	වියදම් කරන සැටි ඔබ
දිය බේරෙන්නේ	නො දකපු තරම
නොතෙමෙන එක මැ තැන ඔබට යි	මුළු දින ගෙවවොතින් කෙළි
වෙන් වන්නේ	පිටියෙහි ඔහොම
ඇයි දෝ ඔබ මොළේ කණ	සිදු වෙයි මහ මහෙහි කොළ පත
පිටු පෙරළෙන්නේ	ගෙනැ සැරුම

III

රත්මලානේ,
නිහල් ගෙපන්ස්තෝල්

ලුණු ඇඹුල් ගණනට	මා මෙය කියන්නේ
නිබුණොත් කෑම රස වේ	තරහෙන් කියා නොසිතනු
කෙළි සෙල්ලම ද ඒ ලෙස	ඔබ ඉගෙන-ගත්තොත් ඔබ
ගණනට යි විශැ යුත්තේ	හට යි එහි පල; අපට යැ?
කෙළි සෙල්ලම් වැඩිය	ඉස්සර වාගෙ දැන්
නො කැර ඔබ පාසල් වැඩ	කෙළි සෙල්ලමෙන් පමණක්
කළොත් ඔබ ගේ වැඩ බෝ	රැකියාවක් ලබනු බැරි
දියුණු වෙනවා සැක නෑ	ඒ වග හිතට ගත් පුත.

එන වර පැදි තරගය

මැය - දිනක් හිරු නො පායා වූ මහ අවුල

තැහි දෙන්නෝ - කොළොඹැ, යුද හමුද කම්දෙරුවේ

අනදපිය කුඩාහි කිවියාණෝ යැ.

ඔබේ පබඳ නොවැමබර 25 නො ඉක්මවා එවන්නැ.

පැදි විවිසුව

නුවන්සිරි ජයකුරු

“නවීන පඤ්ඤා රචනයේ” ඇති ‘හෙට’ නමැති කවි පෙළ යැ අද අප විවිසුවට ලක් වනුයේ. විමලරත්න කුමාරගම කවියා විසින් ලියන ලද්දෙකි. සුළු කරුණු වුව ද මේ කවියා ගේ කවි ඇසෙහි ඇමිණෙනුයේ කොතරම් පුළුල් විසිතුරු දුසුන් හුරු සිත්කමෙකැ සැටියෙන් ද යන වග මේ කවි පෙළ පවසයි.

“මේ තුවක් ආම් මහ කදුලැලි
 ලකුණු නියා
 නො දැනී නව ම ආවේ මොන
 දෙය ද සොයා”

මේ සේ යැ කවි පෙළ ඇරඹෙනුයේ. මොහු නිබා ආ බව කියන කදුලැලි ලකුණු මේ කවි පෙළ කියවන විට ඉස්මතු වී පැනෙන්නේ යි. අනාගතයේ නොකීර බව ද දැක්වෙන්නේ යැ එහි.

අතීතය ගැනැ මෙන් මැ වත්මන ගැනැ ද එක්තරා කලකිරීමක් කවියා තුළ ඇති වූ සේ යි:

“හැම මොහොතෙක ම විසිතුරු රස
 සිහින වියා
 මම ඒ කඩා දැමුවෙමි හැඩ
 මද ය කියා”

ඔහු විසිතුරු සිහින වියු බව මෙහි කියැවේ. මෙය විසිතුරු සිහින මවා යි සිටියා නම් වඩා හොබනේ යැ යි ද කවියා එළි සමය රැක්මට ‘වියා’ යනු යොදන්නට ඇතැ යි ද ඇතැම් කෙනකුට සිතෙනවා වියැ හැකි යි. එහෙත් කවි ලොවෙහි සිහින වුව ද වියනු හැකි බව දන්නෝ කවියෝ මැ යැ.

“මා ඉදිරියට ගිය විට විය දෙරටු මුවා”

අනාගතය ගැනැ කවියා ගේ බලාපොරොත්තුවෙක් වී. එහෙත් ඉදිරියට යන විට දෙරටු

මුවා වූ බව කියැවේ. එයින් ඉදිරි ගමන ගත යුතු මග නොපෙනී යන්නට ඇතැ යි සිතියැ හැකි.

“දඩ් බැකි බරින් ගෙන ගිය මල්
 උදය මවා
 මම පොඩි කෙළෙම් සංවේගය
 මැදදි හවා”

මෙහි ‘උදය මවා’ යන්නෙන් කවියා පැතු අරුත එළි වී පෙනෙනවා මද සේ යැ. උදය මවා යනු එකෙකි; උදය මවා යනු අනෙකෙකි; මා අත තුබූ පොත එකෙකි; මා අත තුබූ පොත අනෙකෙකි. මේ නියමින් උදය මවා වෙනුවට උදය (උදයෙහි) මවා යැ යි කියැවීණි නම් අරුත ඉතා පැහැදිලි වැ පෙනෙනු ඇති. උදයේ බැකියෙන් ගෙන ගිය මල් හවසැ පොඩි කැර දැමූ බව මෙයින් කියැවුණු බව පෙනේ. ඔහු අතීතයේ උතුම් කොටැ සැලැකූ දැ වත්මනේ ඔහුට නොවටනා සේ පෙනුණු බව මෙයින් පැහැසිණි.

“මා වැනියකු නිසා මගෙ මව
 විදසු වදේ
 සිහි වෙන විට දී මගෙ තෙත
 හිස පසුව රිදේ!”

ඔහු ගේ දුක් බර අතීතයට එබී බැලීමෙකි. ඔහු කදුලැලි ලකුණු නිබා ආ බව පෙර කියැවීණි. අතීතය අමතක කිරීමට කවියා හට කදුලැලි ලකුණු නිසා බැරි වූ සේ යැ. සිය මව තමා නිසා විදි දුක ඇඟමතක නො වන සිදු වීම යැ.

වත්මන ගැන කලකිරී, ගැටලුවලට මුහුණ දෙමින් සිටින ඔහුට අනාගතය පිළිබඳ යම්

කිසි බලාපොරොත්තුවක් වූ බව ඊළඟ කවියෙන් පැවතේ.

“හැම අබිරහස් පැහැදිලි සේ මුදන්තට කල් ගිය සියලු දේ අලුතින් සඳන්තට එකෙකා සභා කැමත් ඇත හිටින්නට එනු ඇති දිනක් අපෙ හැම සිහිනයෙන් පිට!”

විසඳන්නට අබිරහස් ඇත්තේයැ; කල් ගිය ඇතැම් දෑ යළි සෑදියැ යුත්තේ යැ. ඒ හැකි වන දිනයක් ඇති වියැ හැකි බව යි කිවියා ගේ හැඟීම. එ දිනැ මැ එකෙකා සභා කැම නැවැත්තියැ හැකි බව කීමෙන් කිවියා ගේ ඇස වන්මන් ලෝ තකුව දෙස යොමු වී යැ යි සිතියැ නොහැකි ද?

සියලු අතින් යහපත් වන එ මැ දිනයට කිවියා හට හිමි වන තැන ගැනැ ඔහුට අමතක වන්නේ කෙසේ ද? එ දට කිවියා දෙවියකු බවට පත්වෙයි. එ විටැ කාලය ගෙවී යැම ද නැවැත්තියැ හැකි බවක් හේ සිතයි.

මුළු ලොවෙහි මැ වෙනසක් දූනෙන විටැ තමා ගැනැ කුමක් සිතයි ද කිවියා?

“අලුයම අසිරිමත් වී සිරි මුදන විට මුළු ලෝකයට වෙනසක වග දූනෙන විට කළුවර මැදදී මා සැනසුව පහනකට දලු ලනු නො හැකි නම් ගොළු විය හැකිය මට”

“අලුයම අසිරිමත් වී සිරි මුදන විටැ, මුළු ලෝකයට වෙනසක වග දූනෙන විටැ, කළුවර මැදදී මා සැනසුව පහනකට දලු ලනු නොහැකි නම්, මට ගොළු විය හැකිය. කිවියා දක්වන්නට තැත් කළ අදහස මේ යැ යි සිතියැ හැකි යැ. ඊ පැතිරී අඳුර නිවන පහන අලුයම කලැ, එළිය පැතිරීම නිසා දලු ලැවා සේ යැ. කිමැ? එළිය පැතුරුණු හෙයිනි. එය කිවී ඇසට පහන දලු ලැමක් ලෙස පෙනුණු සේ යැ. අලුයම එළිය පැතිරීමට සම වූයේ කීමෙන් ද? කිවියාවට නිසි තැන ලැබීම යි. ඒ ගැනැ ඉඟියෙක් කැරිණි

කිවියා දෙවියකු ලෙසින් තුබ ගබට නැහෙන බව කී විටැ. දලු ලනුයේ කුමන පහන ද? කිවියාව නමැති පහන යි. ඒ එසේ මැ වන නිසා කිවියා ගොළු නොවනු නිසැක යැ. එ සේ නොවන්නට නම් පහන පිළිබඳ උපමාව බොරු වියැ යුතු බවට කිවියා ඉඟි කළ බව පැවතේ.

ඒ අනාගත දිනයේ දී මහ රූ නෙළුම්, මානෙල් ඇ මල් නොපිපීම හා අරුණලු දකැ කොඳ, මාලති ආදී මල් මැලැවීම එ සේ මැ සිදු වේ දැ යි කිවියා අසයි. එ වැනි දිනෙකැ සබා දහම ද වෙනස් වියැ හැකි බවට කිවියා ඉඟි කරයි. ඒ අතර මැ කිවියා තුළැ බියක් ඇති වූ සේ යැ;

“මදහස පිය තෙපල නොමැති ව වැළැපේ ද? මිය ගිය සිහින එක මිහිරට ගැළැපේද?”

එ දින දුක් බර දිනයක් ද වියැ හැකි. සිය තෙපුල්, මද සිනහ ආදිය නැති වැ වැලැපෙන්නට කරුණු ද වියැ හැකි. මිය ගිය සිහින සියල්ල මිහිරෙන් සැමැයි සිටී ද යනු ද සැක සහිත යැ.

“මෙ දවස කුමන මොහොතක දී රූ වේ ද? ගිලිහුණු බිඳුණු සමනළ තටු භාවේ ද?”

මේ දිනය පිළිබඳ කරුණු නොතිර යැ. ගිලිහුණු, බිඳුණු සමනළ තටු භාවීම නොවන දෑ යැ. එ බඳු දෑ වියැ හැකි. කිවියා ගේ දිවියෙහි ද එ බඳු මැ කරුණක් වූ සේ යැ.

“කිගෙ නෙන් කැලුම මගෙ නෙන්වල ගැවේ ද?”

එය ද පළමු කී සිදු වීම සේ ඇසිරිමත් දෙයක් ලෙස කිවියා දුට හ යි සිතීම නො බැරි යැ. ‘නි’ යනුයෙන් කිවියා දක්වූයේ ඔහු ගේ පෙම්වතිය යැ යි සිතියැ නොහැකි ද? ඒ දක්වුණේ මේ එක් වැනිත් වුව ද සිය පෙම්වතිය හා ඔහු හා ඇති වී තුටුණු තකුවෙකැ ඉඟියක් ලෙස මෙය නො දක්වියැ හැකි ද?

මේ කවි පෙළ කියවන කල්හි අප තුළැ ඇති වන්නේ ලෝ දහමේ නොතිර බව පිළි

බඳ හැඟීම් යැ. ඒ පිළිබඳි බිය හා කලකිරීම මේ කවි පෙළෙන් ඇති වන සැටි අපි දැක්වූමු. එ හෙයින් මෙයින් ඇති වන්නේ නුවඑ (සාන්ත) රසය යැයි කිව හොත් වරද නැති. මෙහි පෙම්වතියක ගැනැ ඉහි කරුණ ද එයින් සිරිහර රස මතු වන සෙයෙක් නො වේ. ඒ ඔවුන් තර ඇති වී යැයි සිතියැ හැකි තතු වේ දුක් මුහු බව නිසා යැ. මේ ජවන සලකන කිවියා කෙරෙහි කියවන්නා හදෙහි සොවක් හට ගැනෙනු ද නොබැරි යැ. එ සේ වුව මේ කුලුණුලු (කරුණා) රසයට වැටේ.

වක් කියමන් කිහිපයෙක් මේ කවි පෙළෙහි කැපී පැනෙන්නේ යි.

“මා ඉදිරියට ගිය විට විය දෙරටු මුවා”

දෙරටු මුවා වූ බව කීමෙන් පෙනෙන්නේ ඉදිරියට යෑමට ඔහුට දෙරටු පෙනුණ ද ඒ අදිසියේ මැ නො පෙනී ගිය බව යි. එයින් අනාගතයේ නොතිර බව විදහා දැක්වෙන්නේ යි.

“දැඩි බැති බරින් ගෙන ගිය මල් උදය මවා මම පොඩි කෙළෙම් සංවේගය මැදදී හවා”

‘උදය’ නම් ඔහු ගේ අතීතය යැයි සිතියැ හැකි. බැති බරින් ගෙනැ ගිය මල් නම් ඔහු ගේ නොයෙක් බලාපොරොත්තු යි. ‘හවස’ නම් කිවියා මුකල කාලය නැතහොත් ඔහු ගේ වත්මන යි.

තවත් අගනා වක් කියමනක් ලෙස අප සිත් ගන්නේ පහන දලු ලෑම පිළිබඳ කියමන යි. එයින් කිවියා ගේ ගැඹුරු සිතිවිලි මැනවින් විදහා දැක්වේ.

අවසන් කවි දෙකේ ද අනාගතය පිළිබඳ බිය, සැක දැක්වීමට කිවියා යොදාගෙනැ ඇත්තේ වක් කියමන් කිහිපයෙකි.

ඉහතැ දැක්වුණු කරුණුවලින් පෙනී යන්නේ ‘හෙට’ යන සුළු කරුණ තුළින් අප කිවියා මහ කවි සිතුවමක් මැවූ බව යි. නිවැරදි බස් වහර අනුවැ ලියන්නට උනන්දු වී ඇති මේ කිවියා අන් බොහෝ වත්මන් කිවියන් කෙරෙහි දක්නට ඇති දෙසෙකින් මිදී ඇත්තේ යි. සියල්ල කැටි කොටැ බලන කලැ මේ උසස් පෙළේ රචනාවෙකැ යි කිව හැකි යැ.

* * *

“හඩා-ගෙනැ ආ යැ;
සෙස්සෝ සැනැසුණ හ
ආයේ, සැනැසුණේ:
සෙස්සෝ වැලැසුණ හ”

'පාරිභාෂික' පටලාවිලේල

රජයේ බස සිංහලය වූ ද සිටැ සිංහල සිප් වදන් වෙනුවට කිසි බසකට නැති, 'පාරිභාෂික ශබ්ද' යන්නෙන් සිංහලයා පිටැ පැටැවෙන්නේයි.

'පාරිභාෂායෙන්' වැඩ ගන්නට තැනැත්තුවෝ අඩුලෙන් අඩුලට මැ වැටුණෝ යි. එහෙත් 'පාරිභාෂාව' රකින්නට සම්හරු තැන් දුරු හ. උනට නිසි පිළිතුරු සපයන්නට දෝ රජයේ විදිලි අදිකාරියන්, ලංකා මිහිතෙල් මඩුල්ලන් සුදුසු හෙළ සිප් වදන් තනා වැඩට ගත් හ.

ඒ හෙළ සිප් වදන් හැකි තරමින් රටට දෙන්නට ගත් තැනෙකි මේ.

(ගිය කලබ හා බැඳෙයි)

- Machine යන
- Machine Shop යන් හල
- Machine Tool යන් අවිය
- Machinery යනසුරුව
- Machine Made යනින් තැනු
- Machine - Work යන්-කම්
- Magic-Eye මායා ඇස
- Magnet - යකත (Sanskrit - අයස්කාන්ත)
- Magnetic යකැති
- Magnetic blow-out යකැති පිඹුලුව
- Magnet Wheel යකත් සක
- Magnet Field පිටි යකත
- Magnet Frame යකත් රාමුව
- Magnet, Circular සිසාරු යකත
- Magnet Horse-Shoe ලාඩම් යකත
- Magnet, Bar ඊටි යකත
- Magnet, Electro විදු-යකත
- Magnetic difference of potential යකැති ඉදුනියා වෙනස
- Magnetic Circuit යකැති සැරිය

- Magnetic tube of flux යකැති මමන බමනය
- Magnetic tube of force යකැති වැර බවය
- Magnetic line of force යකැති වැර ඉර
- Magnetomotive force යකත් යැවි වැරය
- Magnetic flux යකැති මමනය
- Magnet Permanent නිති යකත
- Magnet, Natural සහද යකත
- Magnetic Amplifier යකැති තරයනය,
- Magnetic Recording යකැති සැටැහිය
- Magnetic Reluctance යකැති පකුළුව
- Magnetic Tape යකැති පටිය
- Magnetise (v) යකතයි
- Magnetisation යකැතිම
- Magnetise, (v) යකතටි (යකත + හටි)
- Magnetisation, De යකැතැරිම
- Malleable තැළිසුළු
- Mallet අතකොළුව
- Master follower principle පති ගැති පිළිවෙත
- Master Key පති යකුර
- Master Switch පති වහරුව
- Mayor පුරපති
- Mechanical යකකුරු
- Mechanical Efficiency යකකුරු සරුව
- Mechanical Advantage යකකුරු අදිවාසිය
- Memorandum සැඳැහිය
- Mercury discharge lamp රසදුම් සුචිසුරු පහන
- Metal-Clad ලොහො-පෙරෙටි
- Metal Clad Switch ලොහො පෙරෙටි වහරුව
- Metal - clad switch gear ලොහො-පෙරෙටි වහරුවාරණ (වහරු + උවාරණ.)
- Meter (V) මකුරයි (මන් + කුරයි)

Meter (n) මනුරුව
Meter, Ampere ඇම්පියර මනුරුව
Meter Card මනුරු පත
Meter, Energy ඔද මනුරුව
Meter, Hot-wire තැච් - තත් මනුරුව
Meter, Kilowatt-hour දහසයු - හෝරා-
 වොත මනුරුව
Meter, Kwh ද. හෝ. වො. මනුරුව.
Meter, Prepayment පෙරගෙවී මනුරුව
Meter, Electro-Static විදුනිසල මනුරුව
Meter, Multi නෙමනුරුව
Meter, Moving Iron සලයා මනුරුව
Meter, Polyphase නෙකලා මනුරුව
Meter, Room මනුරු කිළිය
Meter Reading මනුරු කියවුම
Metering මැනීම
Metering cubical මැනීම කිළිත්ත
Metering, High Tension වැඩි සැර මැනීම
Metering; Low Tension අඩු සැර මැනීම
Meter, Thermal තැප්නුරු මනුරුව
Meter, Volt වෝල්ත මනුරුව
Meter, Watt වොත මනුරුව
Metering Panel මැනීමේ තලය
Mica මයිකා (මහි + කා)
Mimic Diagram කුරු සටහන (අනු + රු)
Mine පතලය
Miracle පෙළහර
Mirage මිරිඟුව
Mirror කැඩපත
Mist මිදුම (මිහි + දුම)
Mix (v) හතයි
Mixer හනුව
Mixer, Food අහර හනුව
Mix, Pre - (v) පෙරහතයි
Mix, Pre - (n) පෙරහැනිය
Modulate (v) පිරිහනයි

Modulation පිරිහනුම
Modulator පිරිහනුව
Modulation Frequency පිරිහනුම
 නිතැරියාව
Modulation, Frequency නිතැරියා පිරිහනුම
Modulation, Amplitude තැරැයුම පිරිහනුම
Modulated, Frequency නිතැරියා පිරිහනු
Modulated, Amplitude තැරැයුම පිරිහනු
Modulated Signal Generator පිරිහනු
 සන්-දනවනය
Moist දියැති (දියර + ඇති)
Moisten දියැතියයි
Moisture දියැතිය
Moistness දියැතියාව
Mouth - Piece මුවස (මුව + අස)
Motor (v) බමවයි
Motor (n) බමවනය
Motor, Induction අනුදැනැවී බමවනය
Motor, Split - Phase පැලිකලා බමවනය
Motor Starter බමවන පවනය
Motor, Repulsion පිළිපැලැවුම් බමවනය
Motor, Alternating Current දෙපැති දහර
 බමවනය
Motor, Direct Current එපැති දහර
 බමවනය
Motor generator බමවන දනවනය
Motor, Repulsion - Induction පිළිපැලැවුම්
 -අනුදැනැවී බමවනය
Motor Controller බමවන පලුව
Motor, Universal සවිසුරු බමවනය
Moving Coil සල දරණය
Moving coil meter සල දරණ මනුරුව
Multi - Unit Type නෙ - එක පන්තිය
Multi - Vibrator නන් - දෙදරවනය
Manual Exchange [man - X] අත්කුරු
 හුවමාරුව [අ. රු. හු.]

පැදි පහිණය

වෙල්ලාල ජයමහ මහ කිවියාණනට පත් හදියක් ගැනැ අරියෙන් අනුමුදු. මාතර අමරසිරි ගුණවඩු මහ කිවියන් දන්වයි.

ගුණ උඩු කොටැ මැ
නිවසන හෙළයේ වැඩට

ගුණ වඩු මහ කිවිනි
නිති පිහිටන අපට

හෙණ යෙක් වැදිණි
ගිය ගුරු ද ම-හද ගෙට

පණ මගෙ රැකුම පුදුම යි
එය පැවැසුමට

බුදු ද සවසැ අප මහ කිවියන් මොබට
වෙනද සේ මැ ආවා නද දී හැමට
ගුරු ද උදේ මුළු ගෙදර මැ අඳුරු කොට
දිනි දා උදු පු සැටි හොද නොවැ අපට

“ඇ ද ළඟැ බිමැ වැටි මහ කිවියෝ හොටිනි
ක ද පළවක් මැ පණ නැති අයුරක් පවිනි
සෙද යමු බලමු” යැ යි කී ජිනදසුන් ඉති
ව ද නින් දිවැ ගියෙමි මම එහි ලලා හති

ඇත් තයි බලන විටැ
ගොස් උන් ඇද ළඟට

නෙන් අදහනු බැරි වැ
සිටියෙමි මොහොතකට

සිත් තැවුලක් මෙ වන්
දිවියේ මෙ තුවකට

අත් නො මැ දුටු වරද
දුටුයෙමි මුල් වරට

හෙළ බස ඔසවනුව දහසින් ලියු කවි
අත ඔස වනු බැරි වැ නිබුණා පණ නැති වි
උව හස රළ වදන් ගඟැ රන් තැවෙ’වි හිවි
දිව අස රණ වැ සිටියා මුව තෙරැ ඇළ වි

බාවා ඇද මතෙහි මොහොතට යුතු පරිදි
දූවා පිළියමුදු පල එහි නො වි හුදි

ආවා වෙද මහත්මා ගමිනි ගිනි වැදී
වාවා ගෙනැ ගියා එහි හිගු රියෙන් ඇදී

ජි න ද ස මා ළ-බද සකි පසු ද මැ එහි
සෙද ගොස් බලා විත් කී තතු කටු යැ ළෙහි
‘පණ ගොස් කිබෙනුයේ උන් ගේ
එක් පසෙහි

පණ අස් වුණු සේ යැ
අප ගේ මුළු කයෙහි’

මෙවන් විපත දන්වන්නට ඔබ මැ මිය
වෙනින් කවුරු වෙති දෝ

අද මෙ හෙළ දෙස
එ සින් මෙ පත ලිවෙමි ඔබට මැ විගස
ක මන් නේ අනේ අප අතැ ඇතොත් දෙස
1961. 7. 9, දෙහිවලැ, පියාලෙන.

II

මේ එ පතට අමරසිරි ගුණවඩු මහ කිවියන් එවූ පිළිතුර යි.

එ වූ අසුන් පැ තතු මා කිවියන්ගේ
කැවූ විසෙ’වි සියලහ රුදු දුක් දෙන්තේ
නු වූ විරු මින් පෙරැ හද කකියන්තේ
මෙවූ විපත කොයි දෙවි හට පවසන්තේ

ගිලන් ගොදුරු වි දිගට මැ පිය සකිනි
වලන් රොවින් පසු වෙමි අද තද දුකිනි
බලන් එ අතරෙහි හිස මතැ කම් රුකිනි
පල’න් නුදුටු හෙනු ඉවසනු කෙ ලෙසෙකිනි

නිතින් තවත් නෙක් දුක් බත් බැවින් දුඹුල්
ගතින් පරදවමි දර කොටයකුදු ඉඹුල්
ඉතින් කිමි’න් පිරිපත මා කිවින් ඇඹුල්
පතින් දියෙ’වි යේ වා සරණින් දසඹුල්

අත පා නඟා-ගෙනැ පුළුවන් සැටියකට
අත පා තබා මා කිවියන් වන් දුකට
සත පා ඔවුන් එත හද බර පැතුමකට
සිත පා සිටිමි සැප වේ වා ඔබ සකට

1961. 7. 14
මාකරැ මැදදෙවන්තේ අමරගිරිය.

එක් සිංහල රජකු කියා තියෙනවා අහසින් වැටෙන එක දිය බින්දුවක් වත් අපේ වැඩට නොදී මුදට යන්නට නොදෙන බව. ඒ

පැරැණි සිංහලයන් ගේ වැඩත් අද ඉන්නා සමහර බත් මරුවන් ගේ වැඩත් මතක් වුණා ම මට හරි කනගාවු යි.

III

අනුරාපුරයට ඉර බැසීම

ගැමුණු තිලක් පුරනඳු

රුවන්මැලි මහ සෑය
මළ ඉරු ගෙ රැස් නනා
සිවුරු පොරවා-ගත්ත
භාමුදුරු නමක් වැනි.

අබයගිරි දහබත්
පෙතේ ඇතට එ සේ.
සිරි මහා බෝ ගසේ
සුරත් බුදු රැස් ගැසේ.

දුටුගැමුණු රජු ගෙ මහ
යෝදයන් ලේ වැකුණු
තව ම සිටිනවා වැනි
ලෝමභාසායෙ කණු.

වෙහෙර මහ දේවියට
සුමනසා දිය ගෙනා
වැවෙන් දිය අදත් ගෙන
ගැමුණු පෙළ පෙළට එති.

පඩු අබා කුමරු නෑ
ජය වැවේ ඇඟ දෙවා
ගොපල කොලුවෝ නැහෙති.
පැරැණි තතු මතක නැති.

අන්න මල්වතු ඔයෙන්
හොරහොරා ඇදෙනවා.
කල්ලතෝනින් රළක්
එන අඳුරෙ හොල්මන යි!

IV

මා කැමැති රැකියාව

ඉන්දුජීත් සමරක්කොඩි

ලොවේ රැකියාවල් බොහොම යි. රැකියාවල් නැති අයත් බොහොම යි. මා ලොකු වුණා ම මටත් රැකියාවක් නැති වෙව් ද? කොහොම වුණත් ඉස්සරහට රැකියාවල් හොයාගැනීම පහසු වන්නේ නෑ. ඒ නිසා දන් සිට ම මා මේ ගැන කල්පනා කරනවා.

හොඳ යි, මට රැකියාවක් නො ලැබුණොත් මා කරන්නේ කිමෙක් ද? එහෙනම් රැකියාවක් මා ම හදගන්නවා. කොඬු විදියේ රැකියාවෙක් ද ඒ? ඒ නම් මා වාගේ ම රැකියාවක් නැති සෙසු අයටත් රැකියාව ලැබෙන විදියේ රැකියාවෙකි.

මා එය කරන්නේ මෙහෙම යි. “රැකියා නැති අයට රැකියා සපයනු ලැබේ” කියා පළමු කොට පුවත් පත්හි දැන්වීම් පළ කරනවා. ඒ අනුව රැකියා පතන මිනිසුන් කැඳවනවා. තෙ මසක් අතේ වියදමින් නොයෙක් රැකියා උගැනීමට කැමැති දහ දෙනකු මට ලැබුණොත් ඇති මුල් වරට. ඔවුනට ඔවුන් ගේ ම වියදමින් වඩු වැඩ, ගෙ-වඩු (පෙදරේරු) වැඩ, කරනැවැම් (බාබර) වැඩ ආදිය ඒ දන්නා අය යටතේ තෙ මසක් පුහුණු කරවනවා. ඉක්බිති ලී බඩු වෙළෙඳ

හලක්, ගෙවල් තැනීමේ කොන්තරාක්කු,
බාබර සාප්පු ආදිය අරඹනවා. එයින් ලැබෙන
අය මහින් අර අයටත් වැටුප් ගෙවනවා.

ඒ වුණොට පළමුයෙන් ම ඇරඹූ රැකියා
සැපැයීමේ පාසල නවත්වන්නේ නෑ. එය
දිගට ම පවත්වනවා. එ සේ කිරීමෙන් රැකියා

උගත් අය වැඩිවැඩියෙන් ඇති කරනවා. ඒ
එක්ක ම ඔවුනට රැකියාවල් වැඩිවැඩියෙන්
සපයනවා.

මට රැකියාව නැති වුණොත් මා කරන්නේ
මුළු රටේ ම ඒ පැනය නැති කිරීම යි.

V

සිනාව

M. මාගරට

සුදු සඳ කැන් රස බිබි
කොඳ කුමරිය පා සිනා
සුර බිලිඳුන් හා සිහිනෙන්
පොඩි නංගි පා සිනා

යන්තම් බහ තෝරන කල
වූවි බබා පා සිනා
සුදු සඳ කැන් කොඳ දත් පා
සුරතල් මිහිරින් හනා

පොඩි තොල් මල් පෙනි සලා
කැකුම් දසන් ඔප ලලා
රිදී කිකිණි නද දිදී
පොඩි දරුවා පා හිනා.

සමනලයින් තටු සලා
මල් හා සිනාහෙනු බලා
උඩ පැන අත්පිටු නහා
ලමයෙක් හිනාහෙයි පුලා

තරුණියක ගෙ සියුමැලි
තොල් පෙනි අතරින් ලෙලී
පෙන්වන මුතු දත් සිනාව
ලොව ම කරයි සැරැසිලි

දෙ තදෙකැ බැදි ආදරේ
පෙන්වන උනු'නුන් කෙරේ
තරුණ තරුණියන් මුව'ගෙහි
දිසි වන්නේ පෙම් සිනා

කෙනකු ගෙ වරදක් සොයා
ඒ ගැන තව තව කිය-කියා
කල් කන පල් වුණු කටවලා
පැනිරෙන්නේ ගඳ සිනා

ඇති නැති හිතයන් සොයා
ගෙන් ගෙට ඇවිදින නියා
මැති වරණය ළං වන විටැ
පැනිරෙයි දෙස් පලු හිනා

මුව'ගෙහි පමණක් ඇති
හදවතැ සැනැසුම් නැති
කුහුවන් මුහුණෙහි පැනිරෙන
හිනාව කළු පැහැ ගනි.

*

*

*

පොඩියන් ගේ එඩි වැඩිවැඩියෙන් වඩයි එඩියේ දුහුන පබද.

ගැදි තරඟය (දිනු පබඳ)

දඹදිවියන් හෙළදිවේ පිරෙනු බලා ගැමුණුවනට පහළ වන සිතිවිලි

කථකර මහ විදුහලේ
තරුවිකුම් උබේසේන

ඵ ද මා කුඩා කලා කල දෙවියන් ඉදිරියේ
 ම-පියාණන් ගේ බසට එරෙහි වූ
 යහනට වැදූ අත පය හකුළුවා - හොත්තේ
 උතුරේ දමිළයන් හෙළ බිම කෙළෙසනු බලා
 ඉවසා සිටිය නොහැකි වුණු නිසා යැ,
 දකුණේ ගොළු මුහුද හෙළ බිම ගිලාගනු
 බලා සිටිනු ඉවසනු බැරි වුණු නිසා යැ.
 පියාණන් ගේ උදහසට ලක් වූයෙන් මලය
 දෙසට වී අවුරුදු බොහෝ ගණනක් දුක්
 වින්දේ හෙළ බිම පර සතුරු උවදුරින් දුරු
 කැරැගන්නා අදිටතෙනි. රජ මැදුරෙකැ
 රජ ඉසුරුන් පෙම්බර මවක ගේ ආදරයන්
 දිනාගෙනැ විසූ මා ඒ සියල්ල හැරැපියා
 මලය දෙසට වී ගොවි ගෙ-පැලෙකැ ගොවි-
 තැන් කරමින් ඩාදිය වගුරුවමින් දහසක් දුක්
 කම් කටුලු වින්දේ හෙළදිව දඹදිවියන් ගෙන්
 මුදුගැනීමේ අදිටතෙනි.

අහෝ! මා ගත් වෙහෙස; මගේ දය මහ
 යුදුවන් විදි වෙහෙස, ගහට කැපු ඉනි විණි ද?
 මා ගේ තල් පතක් යා අසි පත පන්භිදක්
 තරම් වන තුරු මහ යුද කෙළේ කුමට ද?

අද හෙළදිවේ උතුරේත් දඹදිවියෝ! රට
 මැද වතුකරයෙන් දඹදිවියෝ! රටේ දනයන්
 ඔවුන් අතේ! රටේ බලයන් ඔවුන් අතේ!
 රජයේ සියලු උසස් තනතුරුත් ඔවුන් අතේ!

[රත්මලානේ අද ගොළු බිහිරි පාසලේ
 (H) ගුණරත්නයන් ගේ පබඳිනි මේ.]

අදත් අනුරාපුරේ පය රතු වූ ඇත්තේ
 එ මහ හටතේ දිවි පිදු සිංහලයන් ගේ ලේ
 නිසා යැ යි සිතමි. අතේ ඇත්තට දඹදිවියන්

ඒ මදිවාට දිනපතා හොරෙන් පැමිණෙන
 කල්ලතෝනි උවදුර මුළු හෙළය මැ ගිලා-
 ගනු ඇති. මේ සියලු උවදුරුවලට වඩා
 ලොකු මැ උවදුර දමිලයනට මේ රටේ සම
 තැන් දියැ යුතු යැ යි කියන, ඔවුන් ගේ
 බසට සම තැන් දියැ යුතු යැ යි කියන,
 වසල සිංහලයන් රළක් දැන් බෝ වී තිබී ම යැ.
 මෙන්නැ මොවුනට එරෙහි වූ යැ පළමු වූ
 සටන් පටන් ගත යුත්තේ!

ඵ ද මේ රටේ උන්නේ රජ රටේ බලය
 අල්ලාගත් එළාර ගේ දහස් ගණනක් සොළි
 බළ පිරිස පමණයි. එහෙත් අද! කල්ල-
 තෝනි මැ ලස්ස ගණනෙකි!

සිංහලයන් දඹදිවින් මෙහි වන් විජය
 නමැති කල්ලතෝනියකු ගෙන් පැවැතෙන
 බවක් කියා සිංහලයා ගේ අබිමන මකන
 කතාත් දුන් උන් ගේ නායකයන් කියනවා.
 විජය ගෙන් දෑයක් පවතිනවා තම මහාවංසය
 කියන හැටියට විජය ගේ දෙ දරුවන් ගෙන්
 කෙළින් මැ පැවැතෙන වැද්දෝ යැ ඔහු නම්.
 මේ විජය කතාවක් මෙහි වන් ඉන්දියානුවන්
 පැතිරවූ කතාවෙකි. ඒ නිරිසන් කතාව
 නිරිසන් සිංහලයාට හැබූ වුණා. එහෙත්
 මුත් දන්නේ නැහැ යක්, රකුස්, අසුර, නා
 යන සිව්හෙළයන් මැ එක් රැස්ක වූ සිංහලයන්
 වූ බව. අදෝ මැ යි!

II

ගෙන් හෙළදිව බේරාගැනීමට කළ එ මහ
 හටතේ මළ මා සෙබළුන් ගණන! ඵ ද
 විජිතපුර කොටු දෙරැ බිදිදිදි මේ හඩුවෝ
 ගිනි ගෙනැ දිළියෙන ලෝ දිය මගේ ඇතු
 පිට හෙළු හ. ඇතු බේරා, උා ලවා දෙර

බිඳුවන දැඩි අදිටනින් හෙළයෝ කී දෙනෙක් ඒ ලෝ දියට තුමු මැ පැත්තෝ ද! ඔත්තු බලන්නට ගහින් එ තෙර යන ගමන්වලා දී අපට 'පිටි පාලම්' (පිටින් බදින පාලම්) බදින්නට ගො දියේ මුණින් තලා වී සිටා යළි නොනැහෙන මහ නින්දට වැටුණු සෙබට කෙතෙක් ද? ඒ එ ද අප මේ දඹ-දිවියන් ගෙන් දය බේරාගත් සැටියි. එහෙත් අද කල්ලතෝනින් කොළොඹට ගෙනෙන්නෝත් සිංහලයෝ යි!

III

[නිරිකුණාමලේ, මුත්තරුවේ රජයේ මහ විදුහලේ ඇ. ලෝරන්ස රණසිංහයන් ගේ පබ්ලිකේෂන් හොද තැන් ඇති. මේ ඉන් ගැනුණු එක් - දෙ කැඩියෙකි.]

“හා, එ ද අප වැඩු හෙළ රට නොරටු-නට යැ. බස බැසැයන තැනට යැ. එඩි මැඩුණු සේ යැ. දිරි වැහැරි-ගිය සේ යැ. සියත් කම් පර ගැනියාවට යට වී ගියා සේ යැ. පරයන් පලවනු තබා තමන් ගේ මැ බිය පලවා-හරින්නට උහු නොසමත් සේ යැ. සියන් සිය තැනින් පලවා පරයනට ඒ තැන් ලබා දෙන්නෝත් ඔහු යැ. තකුව දිනැ දිනැ මේ සේ බියකරු වන්නා බලා මගේ ද ඉවැසුම් ඉකුම්වා යන තැනටයි දැන් තකු සැලැසි ඇත්තේ.

'පෙර හෙළයෝ රණ	ගොසින්
ඉපිලා නටති මහ	තොසින්
අද සිහෙළයෝ	ඇසින්
තේමෙහි යුදෙකැ යන	බසින්

යැ යි නියම දැ හිතැතියකු කී බස සැබෑ මැ යැ.

හෙළයෙනි, මේ ඉරියව්වෙන් මැ තව තව ඔබ කල් ගෙව්වොත් දවසෙකැ ඔබට පසු තැවිලි වන්නට සිදු නොවන්නේ ද? නිදා සිටි කල් ඇති, තාරක, රාවණ, පඩු අබා ඇ මුත්තන් කළ කී දැ සිහි කරන්නැ. ඇයි මා මැ කළ සැටි සිහි නොකරන්නේ? නොකරන්නේ? එ ද මා දඹදිවියන් හා සටන් වැදූ කෙසෙල් පතක් වන් මගේ අසි පත කන්හැන්දක් තරම් හින් වන තුරු මෙහෙයැවූ බව බව කියන්නෝත් ඔබ මැ නො වෙත් ද? නිසි නියම හෙළ බව අහල පහල රටවලටත් හඳුන්වා දෙන්නැ. ඔබ ගේ මව බිම ඔබ ගේ යැ. උන් ගේ මව බිම දඹදිව යි. උ ඵහි මැ රඳවන්නට බැරි නම් රැදීමට සුදුසු මැ තැන උනට හඳුන්වන්නැ. දිනැ දිනැ මසින් මසැ වසරින් වසර ඔබේ උරුමය පැහැරගන්නා මේ දඹදිවි රළ පලවා හරින්නට එඩි වඩා එක් පෙරමුණකට එන්නැ.”

IV

[පහළ කිඹියේ (A) පොන්නම්පෙරුමයෝ ද ලියති.]

“මහ රැ සයුර දෙවනත් කරමින් පැමිණි මේ සෙනහ යන්නේ කොහි? යම්තම් ගිනි හුළක් වන් එළියක් රැගෙන රුදු ගනදුර මැඬගෙන, ගොදුරකට ඇදෙන නැසින් මෙන් ඔවුන් ඉදිරියට මැ යන්නා සේ යැ.

කිමැ, මොවුන් කරන මේ නාඩගම? හෙළය මැ නිදන වෙලෙහි සොරුන් සේ යන මේ ගමන නම් නපුරෙක් මැ යැ. මේ රුපු දඹදිවියන් ගේ ගමනින් කිකල ද හෙළ-යට වැඩෙක් සිදු වූයේ? ටික දිනෙකින් හෙළයනට මෙහි ඉඩෙක් නොලැබෙන්නේ යි.

සිහළනි! රුපුන් මේ සේ දිනපතා නොපගේ දෙසට කාවදිදිදි තවමත් සැප නිදිද? අවදි වව! නොපමා වැ දෙස රැස බේරාගැනීම පිණිසැ

එකා මෙන් නැහි සිටිවු. තොප ගේ සුරු කම් පෙන්වවු. අහෝ! හෙළයෙනි, නොප ගේ ඉහළ හෙළ රැස බේරාගැනීමට නැහි සිටිවු. රුපුවනට විරුදු ව නැහි සිටි හෙළ විරු-වන් ගේ රිහිරි සුවඳ තවමත් මට දෙනෙන්නා සේ යි. ඔවුන් සමහ අත්වැල් බැඳගෙන මා ගේ නාමයට අවමන් කිරීමට තෙපි දැන් සැරයෙන්නහු ද? දැ හිතකාමී බවක් නැති තෙපි ලක් දෙරණේ පහස ලැබීමට වන් තරම් නොවන නිවට රැසෙකි. මාගේ ලක් මවුනි, හඩන්න එපා! හඩන්න එපා!! ඔබ ගේ සුපිරිසුදු දෙස, රැස රුපු දඹදිවියන් ගෙන් බේරාගැනීමට මම යළි උපදින්නම්.

[තව ද පබ්ලිකේෂන් දැකිය. මෙහි දැක්වුණේ දිනු පබ්ලිකේෂන්, සමත් තැනට පත් පබ්ලිකේෂන් ගැනුණු ඇතැම් කැඩි කිහිපයෙකුත් පමණි. සෙස්සෝ කමත් වා! ඔවුන් ගේ ද හැකියා තුරඟුත් එඩි පිටියේ කැපි පෙනෙන දවස් තුදුරු යැ. -සකසු]

පෙරෙව් නුවණ

තංගල්ලේ
පියතර රත්නායක

සිරි සැපතින් පිරි බරණැස් පුරවරයේ
බඹදන් නිරිඳු දහැමින් රජයන සමයේ
එ රජුට පෙරෙව් තන් ලද කුති හා සබයේ
බමුණෙකි රුහක පසු වන පිරිපැසුණු වියේ

ගුණ දන්නා නිරිඳු
දවසක් රුහක බමුණා
කැඳවා සොම්නස් සිතින්
මේ බස් පැවැසී හිතීන්

“පෙරෙව් බමුණාණෙනි
මේ තෙක් ඔබ පෑ නුවණින්
වූ සේවාව මඳ නැති
එයට සැලැකුම් කළ යුතී

එ බැවින් මින් පසු වෑ
අප දකින්නට එන විටැ
රජ සන්නාහ සැදි මේ
අසු පිටැ නැහී එන්නේ.”

‘රජ ලය’ ලද අසු ගෙ මකින්
රජ ගෙට එන බමුණු ඉතින්
රජ මහවතැ දනන් අතින්
රජ බුහුමන් ලැබී නිතින්

රුහක සිතේ ඉන් නැහී තොස
බිරියට අහවන අදහස
ඇති කැරැගෙනැ දිනක් සවස
ඇය හට පැවැසී මේ බස

“පියතම සොඳුර මා
රජ ගෙට යනේන හැම විටැ
පෙළ ගැසී දන මාවතැ
බලනී පුදුම වෑ මා වන.

එ මතු ද නැමී - නැමී
ගරු බුහුමන් ද දක්වති
ඔහෝ ඔබට ද මේ නම්
මහ සොම්නසෙක් වේ මැ නො?”

රුහක පෙරෙව් බමුණා කී මේ බසට
බිරිය සොම්නසින් දෙ සවන් දෙමින් සිට
සිතා පිරි මුවින් ඇදෙමින් ඔහු ළඟට
කීවා රස බසක් ඔහු වෙහෙසන ලෙසට

“හිමියෙනි, මහ දෙ පසැ
රැස් වන දනන් එ විලස
ගරු බුහුමන් කරන්නේ
ඔබට යැ යි ඇයි ගන්නේ?”

මට නම් මේ ගැනැ මහ
සැකයෙකි මේ ගරු බුහුමන්
අසු හට කරති දැ යි දන
විමසා බැලුව නරක ද?

රජු ගෙ සන්නාහය
දරන කවරකු හට මුත්
රට වැසියෝ නො අඩු ලෙස
කරති ගරු බුහුමන් යස

එ බැවින් ඔබ තුමා
හෙට රජ ගෙට වඩින විටැ
අසු ගේ සන්නාහයෙන්
සැදුණොත් කො නරම් අහී!

අසුට ලැබෙන ගරුව
දන'තින් ලබන්නට නම්
සන්නාහය පැළැඳෑ මහා
සිව් පියෙන් යා යුතු වෙයි.

කුමට ද අසුට ගරු
බුහුමන් ලබා - දෙන්නේ
ඔබ තුමා ලබතොත් ඒ
ම - හට මහ සොම්නස් ඒ.”

* * *

බිරිය ගෙ බසට කන් දුන් නුවණැති බමුණා
ඇගෙ බසැ සැබෑ බොරු බලනුවට පෙලැඹුණා
පසු දිනැ අසු ගෙ ‘සන්නාහය’ ලා සැදුණා
විදිය මැදින් රජ ගෙට යන්නට ඇදුණා

නීතිය - 5

මහේස්ත්‍රාත් උසාවියෙකු මැ ආසන්න නඩුව

— දම්මත්

මහේස්ත්‍රාත් උසාවියේ අසා දඬුවමක් හෝ වෙනත් තීරණයක් හෝ දීමෙන් අවසන් කළ හැකි නඩු ගැන මෙයට පෙර ලිපියෙන් විස්තර කිරීමට අපි පටන් ගනුමු. මහේස්ත්‍රාත්වරයා සැකකරුවා වෝදනා ඉදිරිපත් කොටු වරදකරු දැ යි අසන අවස්ථාව ගැන ද කීමු. තමා වරදකරු බවට කිසි දු පැවැසුමක් නොකළ විට මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කළ යුතු වූ ඇති දෑ මේ ලිපියෙන් සලකා බැලිය යුතු වේ.

සැකකරු නඩුවට ලැස්තී දැ යි ඔහු ගෙන් විමැසීම මහේස්ත්‍රාත්වරයා ගේ මී ලඟ කටයුත්ත යි. තමා පිළියෙළ වී සිටින බව වරදකරු පැවැසුව හොත් නඩුව එ තැන් සිට ඇරැඹේ. එහෙත් සාක්කිකරුවන් නො පැමිණූ ඇති හෙයින් තමා නඩුවට ලැස්ති නැති බව විත්තිකරු කිව හොත් එ මැ සාක්කි කරුවෝ නඩුවට ඇවැසියෝ දැ යි මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් සලකා බැලිය යුතු වේ. මේ හැර නොපැමිණි සාක්කිකරුවන් ගෙන්වාගැනීමට හැකි පමණ වෑයමක් දරා ඇත්දැ යි සොයා බලා එ මැ සාක්කිකරුවන් ගේ නම හා ඔවුන් දෙන්නට අදහස් කරන සාක්කි කෙ බඳු දැ යි හේ සටහන් කළ යුත්තේ යි. මහේස්ත්‍රාත්වරයා නඩුව කල් තබන්නේ එ මැ සාක්කි ඇවැසි යැ යි හැඟුණොත් පමණි. එ මැ කරුණු පිටු වුව ද වෙන දිනයක් නියම කිරීමට පෙර පැමිණිලි පසේ සාක්කි ද එහි පැමිණූ සිටින විත්ති පසේ සාක්කිකරුවන් ගේ සාක්කි ද සටහන් කිරීමට බලය ඔහුට ඇත්තේ යි.

නඩුවේ දී පැමිණිලි පස වෙනුවෙන් කැඳවෙන සියලු සාක්කිකරුවන් ගෙන් ද මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කැඳවෙන හෝ

නැවැතූ කැඳවෙන හෝ සාක්කිකරුවන් ගෙන් ද හරස් පැන ඇසීමේ වරය විත්ති කරුවා ලැබේ. විත්තිය වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරුණු සාක්කි ගැන අදහස් පළ කිරීමට පැමිණිලි පසට මෙහි අවසරයක් නොමැති.

දෙ පසේ සාක්කි සටහන් කිරීමෙන් පසු එළැඹෙන්නේ තීන්දුව දෙන අවස්ථාව යි. සාක්කි අනුව විත්තිකරු නිවරදකරු බව පෙනීගිය හොත් ඔහු නිදෙස් කිරීමට (acquit) මහේස්ත්‍රාත්වරයා නියම කරනු ඇති. එහෙත් විත්තිකරු වරදකරු බව ඔහුට හැඟීගිය හොත් නීතිය අනුව දඬුවමක් නියම කැරැ, ඒ බව සටහන් කිරීම මහේස්ත්‍රාත්වරයා ගේ කටයුත්ත යි. වරද කරු යැ යි තීන්දුව එ වේලේ මැ කළ යුතු යැ යි නීතියේ නොසඳහනි. තීරණය දීම කල් තැබීමට ද මහේස්ත්‍රාත්වරයාට ඉඩ තිබේ. නඩුවේ දී විත්ති පසින් ඉදිරිපත් කැරෙන කරුණු තමා නොපිළිගන්නේ නම් එයට හේතු දැක්වීම මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පැවැරේ.

නඩුව අතර මහා දී නවතා විත්තිකරු නිදහස් කැරැ (Discharge) යැවිය හැකි බව ද “අපරාධ විධාන සංග්‍රහයේ” කියැවේ. මෙ සේ කරන විට මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් හේතු සටහන් කළ යුතු වේ. නඩුව අතර මහා දී විත්තිකරුවකු නිදහස් කැරැ යැවීමේ නිදසුනක් ගොනු බලමු. එක් නඩුවෙකු පැමිණිලි පසේ සාක්කිකරුවකු නොපැමිණි නිසා විත්තිකරු නිදහස් කැරැ යැවීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයා එළැඹුණේ යැ. ඒ අවස්ථාවේදී නිදහස් කැරැම නඩුවක් අවසානයේ දී නිදෙස් කැරැමකට (acquittal) සමාන බව ද තීරණය වියැ.

තමා ගේ උසාවියෙන් නොවැ දිස්තිරික් උසාවියෙකින් හෝ "ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන් හෝ තීරණය විය යුතු නඩුවෙකැ යි යම් නඩුවක් අවසානයේ දී මහේස්ත්‍රාත්වරයකුට හැඟුණ හොත් තම තීරණය නො දී, එ මැ උසාවිය වෙතැ විත්තිකරු ඉදිරිපත් කළ හැකි යැ. ඉන් පසු වැ ඔහු කළ යුතු දෑ මතු ලිපියෙකින් සලකා බැලෙන්නේ යි.

නඩුව අසා ගෙනැ යන අතරේ දී විත්ති කරු තවත් වරදක් කැරැ ඇති බව මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පෙනීගිය හොත්, ඒ ගැනැ අලුත් චෝදනා ඉදිරිපත් කොටැ විත්ති කරුට දඬුවම් කිරීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පිළිවනි.

නඩුවක් අවසානයේ දී නිදෙස් කිරීම හැරැ නඩුවක් අතරැ මහැ දී ද විත්තිකරු නිදහස් කළ හැකි බව කිමු- විත්තිකරු නිදහස් කැර යැවියැ හැකි තවත් අවස්ථා කිහිපයක් ගැනැ සලකා බලමු.

පොලීසියෙන් නො වැ යම් කෙනකු විසින් තැනැති වැ (පෞද්ගලික වැ) අරඹන ලද නඩුවෙකැ දී පැමිණිලිකරු නියම දිනයට නො පැමිණිය හොත් එයට හේතු විමසා, සැහෙන හේතුවක් නොමැති නම් විත්තිකරු නිදහස් කැර යැවීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයකුට බලය ඇත්තේ යි. එහෙත් මේ නියමය අවලංගු කළ හැකි අවස්ථාවෙක් ද "අපරාධ විධාන සංග්‍රහයේ" දැක්වේ. යම් විදියෙකින් පැමිණිලිකරු පසු වැ පැමිණැ තමා නඩුවට නොපැමිණියේ අසාධාරණයක් හෝ අහඹුවක් (Accident) හෝ වෙනත් සැහෙන හේතුවක් හෝ නිසා යැ යි මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පෙන්වුව හොත් තමා කලින් කළ නියමය අවලංගු කිරීමට ඔහුට හැකි යැ.

පැමිණිලිකරු නඩුව ඉල්ලා අස් කැරැ-ගත හොත් විත්තිකරු නිදහස් වේ. එහෙත් එ වැනි ඉල්ලා අස්කැරැ-ගැනීමකට ඉඩ දීමට හෝ නොදීමට හෝ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට බලය තිබේ. එ වැන්නකට ඉඩ දී විත්තිකරු නිදහස් කළ විට එයට හේතු දැක්වියැ යුතු බව "අපරාධ විධාන සංග්‍රහයෙහි" පවසා ඇති.

විත්තිකරු නිදහස් කැරැ යැවියැ හැකි තවත් අවස්ථාවෙකි. නීති පතිවරයා ගේ අනුමතය ඇති වැ මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් නිදහස් කැරැම යැ ඒ. මෙ විටැ නඩුවක් අතර මහැ දී නවත්වා වරදකරු හෝ නිවරදකරු හෝ බව නො පවසා විත්ති කරු නිදහස් කැර යැවීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයාට බලයක් ඇති බව "අපරාධ විධාන සංග්‍රහයෙහි" දැක්වේ. එහෙත් මේ බලය යෙදියැ නොහැකි තැන් තුනෙක් වේ.

(1) තම උසාවියේ අදිකරණ බලයට යටත් වන වරදක් කැරැ ඇතැ යි මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙතැ කරන ලද පැමිණිල්ලක් නිසා හට ගත් නඩුවෙකැ.

(2) තම උසාවියේ අදිකරණ බලයට යටත් වන වරදක් කැරි ඇතැ යි මහේස්ත්‍රාත්වරයකු දනගැනීම හෝ එ වැන්නක් ගැනැ සැකයක් ඇති වීම හෝ නිසා හට ගත් නඩුවෙකැ.

(3) පෙර දැක්වුණු අන්දමේ වරදක් කළ හ යි වරදකරුවකු වරෙන්තු නැති වැ උසාවියට ඉදිරිපත් කළ විටැ.

මහේස්ත්‍රාත් උසාවියේ ඇසෙන නඩුවලැ දී පැමිණිලි පස වෙනුවෙන් පෙනී සිටියැ හැකි කවරකුට ද යි "අපරාධ විධාන සංග්‍රහයෙහි" මැ දක්වා ඇති. නීති පතිට හෝ "සොලිසිටර ජනරාල්වරයාට" හෝ රජයේ "නීතිඥයකුට" හෝ නීති පති විසින් බලය පවරනු ලැබූ "ආයාචකයකුට" හෝ පැමිණිලි පස වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වියැ හැකි යි. එහෙත් රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ පළාත් පාලන සභයක් හෝ සැබැදි පැමිණිල්ලෙකැ දී එ මැ නීතිඥයන් වෙනුවට පෙර පැවැසුණු ආයතනයන්හි නිලධාරීන්ට ඉදිරිපත් වීමට ඉඩ ඇති.

මේ හැරැ මහේස්ත්‍රාත් උසාවියෙකැ දී ඇසෙන තවත් නඩු වෙසෙසෙකි. "ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙන්" හෝ දිස්තිරික් උසාවියෙන් හෝ පමණක් දඬුවම් නියම කළ හැකි වරද පිළිබඳ මුල් පිරික්සුම යැ ඒ. මුල් පිරික්සුම පිළිබඳ විතර ලබන වරැ ලිපියෙන් හෙළි වේ.

පොත් විවිසුව

වියරු පෙම

අනුදර්ශන කුමාරතුංග

ගත්කරු:— කංගල්ලේ පියතර රත්නායක

මනෝවිද්‍යාව උගන්නා අවදියේ එ රසින් මත් වූ එය ලෙව ලැකිය හා සසඳා 'වියරු පෙම' නම් කවි කළ බව එ පැබැඳු පියතර රත්නායක කියයි. යමකිසි ජන රැසෙකු - ජාතියෙකු - බස ඒ රැසේ හැදියාව පිළිබිඹු කරන ඇඳුම යැයි තකු සතර ගැනැ පොතක් ලියූ 'ඩිවර්' නමැති අවර දිගු පටුවා කී යැ. රැසෙකු හැදියාව පතුරුවන ගොහුව එ රැසේ බස යැ යි ද හේ පැවැසී. මනෝවිද්‍යාත්මක පැබැඳුමක් කරන විටද සිය රටෙහි සිරිත් විරිත්, ගති පැවැතුම් නමැති රාමුවෙන් පිට නො ගොස් මැ එය කරයි රැසේ හැදියාව හඳුනන කිවියා. පුරාණ කෙටි කතාවක් කියවා, එහි දනන් ගේ කම සොඩි පැවැතුම් මෙහි දනන් ගේ සිරිතට බලෙන් රුවමින් පොත් ලියන්නෝ ජාතියේ ගත්කරුවෝ නො වෙති. කොළොම් පුර ඇතැම් තැනෙකු අබිසරු ලියන් වෙති යි, උන් ගේ පවක් මැ හුවා පොත් කෙරෙමින් අප ගේ ජන රැසේ හැදියාව එය යැ යි පෙන්වන්නට තැන් කරන්නෝ කවර නම් ඇදුසියක් දෙත් ද? දෙසෙහි රැසෙහි බසෙහි මුහුණුවර නො මකා ලියැවෙන පොත් ඒ රැසේ වස්තුව වෙයි. 'වියරු පෙම' එ බඳු කවෙකි.

නෙළුම් දුව නම් පිටිසර ගමේ නම් ගත් වෙද රාලහාමී ගේ දෙටු පුත් සිරිමල් හා එ ගමේ දිලිඳු ගම ගෙදර රුවන් රූපා කුමරිය හා අතර ඇති වූ පෙම් බැඳුම යැ මේ කවෙහි අරමුණ. දන බෙලෙන් හා කුල මානසෙන් හා ඉදිමුණු හිසැති වෙද දෙ ම- හල්ලන් ගේ දැඩි විරෝධ කම් මැද රූපාව විවා කැර - ගන්නට කටයුතු යෙදී යැ.

සිරිමල්. විවා මහලට පළමු දුවට ලෙඛිත් තොර සැපවත් දිවියක් ලබාදෙනු විසි වූ රූපාව ගේ මව, පින්තේ තැබූ තැඹිලි පැනින් නැහැවුණු අරළු විරේකයක් දෙන්නට කටයුතු යෙදුවා යැ. අහෝ රැක්මට තුබූ දය ඇලියාවට ගියා සේ එ පැන් පු කුමරිය යළි නොනැහිටියා මරුවා හා විවා වූ. මෙයින් වියරු වූ සිරිමල් පිය විශෝ දුක් ගින්නේ මැලැවෙන්නට වියැ. රූපාව ගේ විශෝ- වීන් පසු සිය පුතුව විවා මහලක් කැර දෙන්නට සිතූ වෙද රාලහාමී ගම්පත්තියා ගේ දුව - සීතා - ඔහුට ලබාදෙන්නට සැරසිණි. ඒ කදින් පිළිකල් කළ ද එළියේ එයට විරෝධ නො වී යැ සිරිමල්. විවා මහලට දින කිහිපයකට පළමු සීතාව කිසිවකු විසින් මරා දමුණු. ඉන්දු නොපසුබට වූ වෙද දෙ මහල්ලෝ සිය පුතුව සිංගිරි මුදලාලි ගේ දුව - විමලා - ලබාදෙන්නට කටයුතු යෙදූ හ. විවා මහලට පෙර දිනැ විමලාව ද සැහැසියකු විසින් මරා දමන ලදු. වෙද ගෙදරට හිතවත් වූ සිටිමින් සිරිමල්-රූපා පෙම් හවුල අවුල් කරන්නට උදවු වූ කුසල්හාමී නමැති වැන්දඹුව ද එයට පෙර මැ කවුරුන් හෝ විසින් පරලොව යවා තිබිණි. මේ මිනි මැරුම් ගැනැ නත් කතා පැතිරිණි. විමලාව මරා - දුමිමට සිරිමලු වරදකරු කළ උසාවිය ඔහුට විසි අවුරුදු සිර දඩුවමක් නියම කෙලේ යැ. සිර ගෙයි දුක් විදි හේ ඉන් නිදහස් වූ ද රැ ගෙදර ආ යැ. එ විට ඔහුට දක්නට ලැබුණේ සිය මව වන්නේ කොතෙකු වූ පැල්පතෙකු පොල් තෙල් පහනක් දල්වාගෙනැ සිටි අයුරු යැ. එ ද වූ සියලු ඉසුරින් වෙද ගෙදර මේ ද පිරිහී තිබිණි.

වෙද රාලහාමි සිත් තැවුලින් මැ එ ලොව ගොස් යෑ. සිය පවුලට ලැබූ කලදසාව ගැනැ මව ගෙන් ඇසූ සිරිමල් කඳුළු වගුලේ යෑ. දහ ගෙහි දී වඩු වැඩ පුහුණු වූ හේ වඩු මඩුවක් අරඹා එය සිය දිවෙල කොටු ගනී. පිරිහුණු එ පවුලට හිතවත් කම් පැවෝ මළ රූපාව ගේ ගෙදර ඇත්තෝ යෑ. මේ වන විට රූපාව ගේ විශෝවින් සසර කලකිරුණු ගම මහතා ගිහිගෙට ආයුබෝවන් කියා තිබිණි. සිරිමල්, මව හා ගම හාමි-තෝ ද, එ කල රූපාව ගේ තනි නොතනියට ගම ගෙදර නවතාගෙනැ සිටි මැණික ද කැටුවැ මදුනාගල තවුස් අරඹට ගිය හ, දවසෙකැ. එහි දී ඔවුනට හමු වූ තවුස් උතුමකු නිසා කුහුලට පත් ඔවුන් ගේ සිත් පහන් වියැ පසු වෑ.

මේ යෑ රත්නායක කිවියා ගේ කවෙහි වන. මේ කවේ සිරිත් හැඹුම ඉතා මැනැවි. පෙමින් වියරු වුවකු කරන කියන දෑ සිරිමල් ගේ සිරිතට නභා දක්වන්නේ නො අඩු වෑ යෑ. ගමේ දිළිඳු දනන් මැදු මහ උපාරුවට වැජඹුණු වෙද රාලහාමි ගේ සිරිත ද, සෑමියා වෙද කමේ අගය, දන බලය සහ නිල බලය නිසා හිස උදුම්මාගත් වෙද හාමිතෝ ගේ සිරිත ද සබාහුරු වෑ දක්වා ඇති. තුරුණු සිරිමල් පෙමින් ඇවිසි කටයුතු කළ හැටි ද රූපාව ගේ විශෝවින් වියරු වූ ඉක්බිති කළ කී දෑ ද විසි අවුරුදු සිර දඬුවමෙකින් පසු තැන්පත් බවට පත් සිරිමලු පැවැතුණු විලස් ද වදන් සිත්තමින් දක්වා ඇත්තේ සැබෑ තතු හා ගැලැපෙන අයුරු මැ යෑ. රූපා දුව ගේ විශෝවින් හා සෑමියා පලාගිය යොවින් ද තැවුණු ගම හාමිතෝ 'පැමිණි දුක් පැණි රසෑ ශී' සලකා දිවි ගෙවන්නට හුරු

වූ සැටි කියවන විටැ බුදුනු හැදියාවෙන් හික්මුණු ගැමියන් ගැනැ සිහියට නැතෙයි. වෙද හාමිතෝ ගේ දුක්මුසු පුවත කියැවෙන 'ගියකලැ පවන්' නම් හිසින් ලියැවී ඇති පැදි සෝ රස උතුරුවයි. මදුනාගල වැනුම ද සිත් ගන්නාසුලු යෑ.

මේ කවෙහි දෙස් නැත්තේ නො වේ. ගම මහතා සිය හිසෙහි උකුණන් බලවන ගමන් දුවට දුන් ඔවදන් නො සැසැදේ; වත්තේ පොල් මුරය නියම වකවානුවේ කඩවන්නැ යි ගස් යටු වැටෙන පොල් සොරුනට ගෙනැ යන්නට ඉඩ නොතබන්නැ යි තුරුණු දුවකට කියා ද පියෙක්? 54 වැනි පැදියේ 'පහත තෙල් මදි සේ පෑ' යන්න කිවි සිත්තමෙක් නො වේ. එක් වැකියක් එක් පැදියෙකින් නො නිමවා තව ද පැදි හා සබදිනු ද නො යෙදේ. 91, 92, 93, 94 වැනි පැදි හා තව ද කිහිප තැනෙක්හි එ දිය වෙයි.

'විරිත නො බිදිණි ද ශී
 පිරික්සන්නට හොදතම
 ගුරු කම, ගී ගය - ගයා
 කන විනිසකරු කැරුම ශී'

යනුවෙන් විරිත් වැකියේ එන උචදෙස රත්නායක කිවියා හට නොමතක වූ බව 2, 25, 29, 36, 60, 71, 79, 129, 176, 182, 188, 200, 203, 225, 255, 328, යන පැදි කියවන විටැ හැඟේ. පැදියෙකැ වදන් කන් නො කුස්වා හැඩැවේ ද යනුත් විමසා බැලියැ යුතු. මේ බදු සුළු සුළු දෙස් ඇත ද මෙය අපේ රැසට නැකම් කියන කවෙකි. කාව්‍ය, නවකතා, කෙටිකතා යෑ යි නන් මාදිළියේ රූකඩ බිහි කැරෙන මේ අවදියේ 'මෙන්න හෙළ කවෙක්' යෑ යි නො බා පෙන්-වියැ හැකි කවෙකි, 'වියරු පෙම'.

* * *

එසියට එවෙන පතපොත - මැදහත් වෑ විවිසෙනු ඇති.

සිප් වදන් හා සිංහලය

ඊලියන් ද සිල්වා

සිප් වදන් ගණන කිසි සේත් සුළු පවු නො වේ. ඒ සිය දහස් ගණනක් තරම් විය හැකි. එ හෙයින් සිහල සිප් වදන් ඉද්දක් තැනීමේ කිසිව යැහෙන තරම් කල් ගෙවෙන්නේ යි. එ සේ වතුදු සිහල බසේ නිසග ගුණයට අනුයන පරිදි යම් කිසි නයහුරු පිළිවෙලකටත් තකුහුරු ආරකටත් ඒ වදන් තැනීම නො කළ හොත් විදුහුරු අදහස් නිසි පරිදි දැක්වීමේ කිසිව තරම් වන වදන් ඉද්දක් ලබා-ගන්නට නොහැකි වීමට පිළිවනි. එහෙත් මෙහෙත් වදන් ණයට ගැනීම හා දැනට පවත්නා වදන්වල අරුත් ඒ ඒ තැනට සරිලන පරිදි වෙනැසීම ආදියෙන් විදුහුරු හා කම්හුරු හා වැඩට සරිලන වදන් ඉද්දක් බිහි වීමට රුකුළක් නොලැබෙනු නිසැකි. එයින් ඇති වන්නේ අන් බොහෝ ඇවැසි ලකුණු කිබා, ගැළැපීමෙකැ සේයා-වෙකින් වත් තොර වදන් ගොඩෙක් පමණි. අන් බසෙකින් වදන් ණයට ගැනීම යම් කිසි හේතුවක් නිසා අපට නොකළ හැකි යැ යි සිතමු. එ විටැ සිංහලය විදුව සඳහා පල නො ගත හැකි බසක් ලෙස සැලැකියැ යුතු ද? අපි කිසි නිමැවුම් හැකියාවක් නැති දෙයක් වූමු ද? කිසි සේක් සුළු කොටැ නො කැකියැ හැකි ජන ඉදුකුරු කම් කිරීමට සමත් වූ දෙයෙකැ බසට වුවමනා සියලු වදන් කැනීමට හැකි වියැ යුත්තේ මැ යි.

නිදසුන් විසින් වඩුවත් පාවිච්චි කරන යත්ත වැනි උචාරණයක් ගෙනැ බලමු. මේ සඳහා සිහල වදනක් තැනැ යි සිතමු. ඉංගිරි-සියෙන් මැ ණයට ගෙනැ "ජලේනය" යැ යි කීමට හෝ සංස්කෘතයේ පිහිට සෙවීමට හෝ අපට හැකි. එහෙත් යට ගිය දවසැ සිංහලයා මේ පැනය විසැදු සැටිය ගැනැ අපි මදකට සලකා බලමු.

"ඉදිරියට තල්ලු කිරීම" හෝ "එළැවීම" හෝ යන අරුත්වත් "යත්" දැසින් නිපත් "යත්ත" යන වදන හෙතෙමේ තනාගනි. 'අත' හා 'කොළ' ගැසීමේ කිරිය මුලින් "අතකොළව" යන වදන ඔහුට ලැබිණි.

මස් මරන්නා එක්තරා මාළුවකු හේ කටු බහුල බව දැකැ උඹට "කටුචල්ලා" යන නම යෙදි යැ. වැපිරීම කටයුතු සඳහා දිය පිටතට යැවීමට ගොවියා කළ කැඩුමට වස් කඩ= වක්කඩ යන නම ද, එයටත් වඩා කුඩා වූ කැඩුමට කඩ+ඉති= කඩිති කියා ද යොදන ලද්දේ යි. ගොනා හා ගස යන වදන් වෙනු-වට වෘෂභයා වෘක්ෂය ආදිය යෙදුවෝ කුටු-වෝ යැ. 'හස්නියා' යන්නට වඩා ආනා ද 'සුනබයා' යන්නට වඩා බල්ලා ද 'මත්සා-යා, යන්නට වඩා මාළුවා ද දන වහරට හුරු වියැ; රිසි වියැ. "නාරිකේල මණි බද්ධ පුෂ්ප වක්රය" යන්න වෙනුවට 'පොල් තැරිය' යනු යොදු අපට ඇත්තට මැ සැනැසෙන්නට නොහැකි ද ?

ඒ තිබියේ වා! සිප් වදන්, සකුව පදනම් කොටැගෙනැ තැනීමෙන් අන් වන වෙසෙසි වාසිය කීමෙක් ද? කිසිත් නැති බව ඕනැ මැ කෙනකුට සිතෙනු නිසැක යි. එහෙත් අනෙක් අතින් බලන කලැ එහි ඇති අවාසි බෙහෙවි; සලකා බැලීම යෙදේ. සිංහලය ඉංගිරිසිය මෙන් නො වැ බොහෝ සෙයින් ස-විබත් බසකි. සිහල නමු පද හා කිරිය පද වර නැගෙන්නේ යි. එ නිසා ණයට ගත් කිරිය පද සිහල බසෙහි කිරිය පද ලෙස මුල් බැසැ ගන්නේ නැති. මේ කරුණ නිදසුනක් වහින් වඩාත් පැහැදිලි වනු නියති. "පරික්ෂා" යනු සකු බසෙන් ගන්නා ලද පදයෙකි; ඒ බසෙහි මෙය කිරිය පදයෙකැ සැටියෙන් සිටි. එ සේ වුව ද මෙය සිංහලයට ගත් කලැ කිරිය පදයක් ලෙසින් නො සිටි. නිදසුන් විසින් "හේ පරික්ෂායි" යනු අපට නො කිව හැකි. "හේ පරික්ෂා කරයි" යනු වියැ යුතු, මේ ණයට ගැනුණු පදය යෙදීමට වැඩිපුර සිහල කිරිය පදයක්—එනම් "කරයි" යන්න-යෙදි-මට සිදු වියැ. ඒ සැටියෙන් බලන කලැ ඉංගිරිසියෙහි ඇති 'Inspects' යන තනි වදනට සිංහලයෙන් වදන් දෙකක් යෙදියැ යුතු වියැ. පෙරැ කියැවුණු සේ ඉංගිරිසියෙහි දු සිප් වදන් බෙහෙවි; මේ කරුණු අනුවැ ඒ

සඳහා වන සිහළ සිප් වදන් ගණන වැඩි වනු ඇති, එයින් අපට සිදු වන්නේ කටයුතු පහසු කිරීම අතින් කිසි දු පලක් නැති වදන් වැඩි වීමෙනි. අනෙක් අතින් බලන කල මේ සඳහා සිහළ කිරිය පදය යෙදුව හොත් 'හේ පරික්ෂා කරයි' වෙනුවට - 'හේ පිරික්සයි' යනුයෙන් සිටිනු ඇති. වදන් යෙදීමේ දී වදන් ගණන අඩු වන සැටි එ මැ නිදසුනෙන් වුව ද පසක් වන්නේ යි.

ඒ ඇරැත්, සංස්කෘත වදන ඉසිඳවීමට හා ලිවීමට හා සිහළ වදනට වඩා අමාරු යැ. පහත දැක්වෙන නිදසුන් කිහිපය සලකා බලන්නැ.

- පාඨශාලාව - පාසල
- විද්‍යාලයය - විදුහල
- ශීඝ්‍රය - හිස
- මාග්‍රය - මහ
- ව්‍යවහාරය - වහර
- සුක්ෂ්ම - සියුම්
- ඥානය - නැණ
- ධේර්යය - දිරිය.

සකුවෙන් ගන්නා ලද වදන්වල ඇති ගැටලුසු අකුරු එකතුව ද ඉහත සඳහන් නිදසුන්වලින් පෙනේ. ධ, ය, හ, ඛ යන අකුරු බෙහෙවින් මෙහි යෙදී ඇති බවත් එක් අකුරක් අනෙක් අකුරට නැගී සිටීම වැනි විකර පවා වන බවත් පෙනේ. මේ නිසා ලිවීම, එයටත් වඩා යතුරු ලිවීම මහත් අමාරු කටයුත්තක් වනු නියතී. මේ නිසා අකුරු මහත් ගණනකට යතුරු ලියනයේ ඉඩ සැලැසීමට සිදු වන අතර යැතුරුම ද අපහසු වන්නේ යි. සිහළ අකුරු යෙදුමෙන් මේ අමාරු කම මහ හැරෙන අතර මැ, සැමැනි විසින් යෙදෙන අකුරු පනස් හතර වෙනුවට අකුරු තිස් තුනක් යෙදිය හැකි යැ. අමුතුවෙන් ලොකු අකුරුවලට ඉඩ සැලැසීම සිංහලයේ ඇවැසි නොවන නිසා වඩාත් පහසුවෙන් යැතිරිය හැකි කුඩා යතුරු ලියනයක් සෑදීම පහසු විය යුතු යැ. එ විට සිහළ යතුරු ලියනයක් සෑදීමේ මිල සැලැකිය යුතු තරමින් අඩු වන අතර යැතිරීමේ වේගය ද වැඩි වන්නේ යි. යතුරු ලියනය වෙළෙඳ විසුරුවල හා කම්හල්වල කටයුතු අතින් වැදගත් වන නිසා මේ කරුණ සැලැකිය යුතු එකෙකි.

නැණ මැනවින් මෙහෙයා සලකා බලන කල සිහළ පද යෙදීමෙන් අත් වන පහසුකම් දක්වන අත් බොහෝ කරුණු ඇති බව පසක් වනු ඇති. එහෙත් වදන් ණයට ගැනීමට අනුබල නොලැබෙනැ යි අපි දනට සිතමු. සිහළ සිප් වදන් දහස් ගණනක් සැපැයීමේ පැනය විසඳන්නේ කෙලෙසින් ද යන පැනය නැහෙන්නේ එ විටැ යැ. එ බඳු පැනයකට සපිරි පිළිතුරක් මෙ තරම් කෙටි ලිපියෙකින් සැපැයෙනු ඇතැ යි සිතීම මුළාවෙකි. ඒ කෙ සේ වතුදු මේ පැනය විසැදීමට ගත යුතු මනා මැ මහ පුළුල් විසින් සලකා බැලීමට මෙහි ලා උසහනු ලැබේ. නිදසුන් විසින් "කම්මුල" යන වදන සලකා බලමු. කතෙහි මුල "කන් + මුල" යැ. එ මැ එක් වි "කම්මුල" යනු සැදේ. සම වූ නළ දෙකක් ඇත්තේ සම + නළ නම් වී. එ හෙයින් උඟට සමනළයා යන අරුත්වත් වදන යෙදේ. දළඬුවා ගත් ඇහෙහි බෙහෙවින් රෝම ඇති නිසා දළ + ඬු = දළඬු නම් වියැ. සිහළ බසින් "ඉති" යනු 'මේ අයුරින්' යන අරුත දෙයි. 'ඉහත්' යනු "අතිතය" යන අරුති. "ඉති + ඉහත්" යන්නෙහි තේරුම "අතිතය මේ අයුරු වී" යන්න යි. "ඉති + ඉහත්" යනු ඉතිහත් හෝ ඉතිහස් වී, 'යටගියාව' යන අරුත ගෙනැදේ. "සර" යනු යැමේ අරුත ද "යටිය" යනු කෝටුව යන අරුත ද දෙයි. 'සර + යටිය' යනු 'සරයටිය' වී 'හැරමිටිය' වෙයි. "හැව" යනු මළ සිරුරට නම්. 'දර' යනු දුරීම යි. එ ලෙස "දරහැව" යනු මිනි මැස්සට යෙදේ. "ද" යනු ධාතුවට ද 'ගැබ' යනු කිලියට ද නම්. එයින් "දගබ" යන්න සැදුණේ. "කී" යනු කී දැ යි. "කරු" යනු කරන්නා යි. එ හෙයින් කී දැ කරන්නා "කීකරු" යනුවෙන් හැඳින්වේ. "ඉදිරියට" හා "යැම" යන අරුත් ඇති "පෙර", "සර" යන දෙ වදන එක් වී "පෙරසර" හෝ "පෙරහර" යන්න සෑදිණි. "පොළොව මතු පිට දුම" යන තේරුම ඇති වැ "මිහි + දුම" හෝ "මිදුම" යනු සැදේ. "ඉඩ" යන්න හා "ම" නමදුනු (තද්ධිත) පස (ප්‍රත්‍යය) හා එක් වී "ඉඩම" යනු අපට ලැබේ. 'කඩ' යනු කැඩීම යි. "කඩම" යන්නෙන් ලැබෙන්නේ වෙන් කැරුණු කොටස යන තේරුම යි. "අවුළු" යනු කැමට ද "හෙළ" යනු 'සිහළ' යන්නට ද නම් නිසා 'හෙළ + අවුළු' - 'හෙළවුළු' - 'එළවුළු' යන්නෙහි නියම තේරුම "සිහළ කැම" යනු යි. මේ

පිළිවෙළට ඉමේක් නැති. ඕනෑම පුහුල් නමක්, නැතත් හෝ දෙයක් සඳහා මේ පිළි-වෙළට වදන් සෙවිය හැකි.

මෙහි දී වෙනස් වදන් දෙකක් හෝ එයට වැඩි ගණනක් හෝ එක් වී අමුතු මෑ වදනක් සැදුණු බව පෙනෙනවා ඇති. මේ වනාහි යම් කිසි තීර පිළිවෙළක් හෝ රටාවක් හෝ වෙයි; මේ පිළිවෙළ අනුයමින් අලුත් වදන් තැනීමට අපට හැකි වන්නේ යැ. නිදසුනක් ලෙස 'Turbine' යන ඉංගිරිසි වදනට සිහළ වදනක් වුව මනා වූයේ යැයි සිතමු. මඳකට එය අපහසු සෙ පෙනෙනු ඇති. එහෙත් අප විසින් දැක්වුණු පිළිවෙළ අනුව ඒ සලකා බලමු. මේ යතුර කැරැකෙන්නේ යැ. ඒ බැමීම ඇති වන්නේ එහි තල මගිනි. සිහළ බසින් කැරැකීමට "බම" යනු යෙදේ. එය තල යන්න හා එක් වූ විට "තල බමනය" යැයි කිව හැකි, තලින් බමනයේ "තල බමනය" නැතහොත් 'Turbine' යන්න යි.

මෙයට ඉදුරා මෑ වෙනස් පිළිවෙළක් අපි දැන් සලකා බලමු. "ගඳ" යනු ඉංගිරිසියෙන් 'Smell' යන්න සඳහා යෙදේ. දුගඳ = Bad Smell, සුගඳ = Good Smell. මෙහි දී 'දු' යන්න එක් වීමෙන් 'ගඳ' යන වදනෙහි අරුත එක් අතකට ද 'සු' යනු එක් කිරීමෙන් තව අතකට ද වෙනැසුමු. උපසගක් වදනකට එක් කිරීමෙන් එහි අරුත වෙනැසීම සිහළ බසේ පමණක් නො වූ අන් බොහෝ බස්වල ද නිර පිළිවෙළෙකි. ඉංගිරිසිය ද මෙයට නිදසුනි. 'ගත්' යන 'ගැනීමේ' කිරිය පදයට උපසග එක් කිරීමෙන් අරුත් වෙනැසුණු අයුරු යටු දැක්වේ. එයින් කරුණු වඩාත් පැහැදිලි වනු ඇති.

	ගනී	—	To take
උ+ගනී	උගනී	—	To learn
ස+ගනී	සගනී	—	To welcome
නි+ගනී	නිගනී	—	To abuse
පිළි+ගනී	පිළිගනී	—	To receive
අනු+ගනු	අනුගනී	—	To favour
පිරි+ගනී	පිරිගනී	—	To acquire

අලුත් වදන් තැනීමේ දී මේ පිළිවෙළින් හොඳ හැටි වැඩි ගන්නට හැකි යැ. 'To Modulate' යන ඉංගිරිසි වදනට හෙළ පදයක් වුව මනා වී යැ යි සිතමු. අප නිසි පමණට වෙනස් කරන්නේ, හනන්නේ යම් කිසි සිදු වීමකි. මෙය තනිකර 'හැනීම'

නොවන නිසා 'හනයි' යනු අරුත් පැහැදිලි නො කරයි. එය 'හුදුහැනීමෙන්' වෙනසා දැක්වීමට 'පිරි' යන උපසග යොදා 'පිරි + හනයි' හෝ 'පිරිහනයි' යන ලබ්‍යගත හැකි.

සිහළ බසෙහි බෙහෙවින් යෙදී ඇති තවත් පිළිවෙළක් ගැනැ අපි සලකා බලමු. වදන් මුලකට පසක් (ප්‍රත්‍යයක්) එක් කිරීම ඒ පිළිවෙළ යි. "අට්" යන සිහළ බසෙහි එක් අරුතක් නම් 'සමාන' යනු යි. එ අයුරින් දිගට හුරු වූයේ — දිගු+අට් — දිගට;

මොළොකට හුරු වූයේ — මොළොක් + අට් — මොළකට් යනාදිය ලැබේ.

අලුත් වදන් තැනීමෙහි දී මේ පිළිවෙළ ද බෙහෙවින් පලවත් වන්නේ යි. යතුරු ඉදුකුරු කමහි යෙදෙන 'gland' යන ඉංගිරිසි වදන ගෙන බලමු. මෙය බෙල්ලකට හෝ උගුරකට සමාන දෙයෙකි. උගුරට හෙළ වදන නම් 'ගල' යනු යි. මෙය උගුරට සම යමක් බව දැක්වීමට අපි 'අට්' යන පස එක් කරමු.

ගල+අට් — ගලට්

එ ලෙසින් ඉංගිරිසි 'gland' යන්නට "ගලටිය" යනු යෙදේ.

අන් තීර පිළිවෙළටල් නැතහොත් රටා බෙහෙවින් ඇත ද මෙහි ලා ඒ සැදැහීමට ඉඩ කඩ පැනය සරසෙක් වී ඇත්තේ යි. කෙසේ වෙතත් ඉහත දැක්වුණු තෙ පිළිවෙළින් අපට පෙනී යනුයේ අප ගේ වත්මන් වුව මනා කම් සපිරීමට සමත් තීර රටාවක් හෙළ බසෙහි පවතින බව යි. කිරිය, උපසග හා පස එක් කිරීම හා මාරු කිරීම මත ගොඩ නැඟුණු පිළිවෙළවල් යැ මේ සියල්ල. හෙළ බසෙහි කිරිය හා නමු දහස් ගණන් ද උපසග විස්සක් හා පස ගණනාවක් ද වේ. පරතරක් නො දැක්විය හැකි ගණන් පිළි-වෙළෙකැ ඉලක්කම් දහයක් එක් වීමෙන් සියල්ල දැක්විය හැකි නම් අප අතර ඇති කිරිය පද, නාම පද හා උපසග හා පස යන මේවායින් සැලැකිය යුතු සිප් වදන් ඉද්දක් තැනිය හැකි විය යුතු යි. අලුත් වදන් තැනීම මේ සැටියෙන් කළ හොත් ඒ වදන් දැනට වහරෙහි පවත්නා වදන් හා පහසුවෙන් මුසු වනවා පමණක් නො වූ ඒ හැම එකෙකු මෑ යම් කිසි පොදු ලකුණක් දක්නට ලැබෙනු ඇති. මේ බඳු සිප් වදන් ඉද්දකට මෑ යැ ඇත්තෙන් මෑ සිංහල යන නම යෙදිය හැක්කේ.

පැහැදිලි

1. පිය සකසුවාණෙනි,

නිකිණි එඩියෙහි 'Technical terms and Sinhala' මෑයෙන් රීලියන් ද සිල්වා නමින් පළ වූ ඉංගිරිසි පබඳ හෙළ බසිනුදු එඩියේ ඉදිරි කලබෙකැ පළ වුව මැනැවැ යි හඟිමි.

අයෝක ආරියරත්න.

මාතර පොල්හේනේ දී යැ.

[මබේ රිස්සට ඉඩ දුනුමු—සකසු]

2. බිරි (භාර්යා) අරුත්හි ඇඹෙණි, ඇඹණි, අඹෙණි ඇ විසින් යොදනු පෙනේ. මින් නිවැරදි කොයි එක ද?

—එඩිමන් විකුමසේකර

ගොරකානේ දී යැ.

[අඹනුයේ - මවනුයේ - අඹු යි. ඔ බිරිය යි. ඒ බිරි අරුත් අඹු යන්නට ගරු අරුත් අඹි පස එක් වූ කලා ලැබෙනුයේ අඹු+අඹි > අඹණි > ඇඹණි යනුයෙනි.

අඹු+අඹි > අඹණි වූයේ පෙර සර ලොප් (පුර්ව ස්වර ලෝප) සන්දියෙනි. අඹණි > ඇඹණි වූයේ අ, ඇ බවට නැමීමෙනි.

අඹි පස එක් වන සෙසු තත්හි දු මේ නොනැමී අදෙස (අනමයාදේශය) පෙනේ.

මා+අඹි > මැඹි [ආ > ඇ]

දු+අඹි > දියඹි [උ > ඉ]

ඇ විමසන්නැ.

ගරු අරුත් හෙයින් දියඹිය ඇ වැරදි සේ මැ ඇඹණිය යනු ද වැරදි යැ. ඇඹණි-යෝ, ඇඹණියන් ඇ විසින් විය යුත්තේ.

'ඇඹණියන් දරුවන් මබ සෝචුරන්' (පිය සමර)

—සකසු]

3. එඩියේ 'පහදුයෙන්' මේ පැනයට පිළි-කුරු දෙන්නැ.

'රී, ඉති ආදී ප්‍රත්‍යයෙන් ගන්නා ධාතූන් ගෙන් සිදු වන වන පුර්ව ක්‍රියා පදය ඇ කාරයන් සමඟ යෙදෙන බව පෙනේ. මෙය පැහැදිලි කරන්නැ.'

සැ. හඳුන්වන්නි (සමුපකාර පරික්ෂක)

පදියතලාව.

[රී, ඉති ඇ පස ගන්නා පවතු (ධාතු) ගණ සතරෙකි. (1) බම (2) බණ (2) රක් (4) බස් යනු යැ ඒ.

'බම ගණයේ පවතු පෙර කිරිය ඇ පස සේ මැ ආ පස ද ගනී.

(1) බම+ඇ > බැමැ

බම+ආ > බමා

වස+ඇ > වැසැ

වස+ආ > වසා

දර+ඇ > දැරැ

දර+ආ > දරා

(2) බණ+ඇ > බැණැ

මන්+ඇ > මැනැ

ගණ+ඇ > ගැණැ

(3) රක්+ඇ > රැකැ

පුබුදු+ඇ > පිබිදු

සිට+ඇ > සිටැ

(4) බස්+ඇ > බැසැ

ගන්+ඇ > ගන්නැ

හර+ඇ > හැරැ

තව ද පැහැදුම් පතනොත් යළි විමසන්නැ. වැඩි විතර 'ක්‍රියා විචරණයෙන්' දත හැකි.

4. ගල්කිස්සේ සුනන්ද ජයවර්ධනයන් විමසන හෙළ වදන් ඔවුන් එවූ ඉංගිරිසි වදන් හා මැ පහතැ පළ වෙයි.

- Ice Cream - හිම කිරම
- Ice Cone - හිම කොන්, හිම කොනු
- Popsicles - හිමපෙති
- Patties - පෙතිපු
- Cakes - කැටිපු
- Mutton Roll - එප මස් වැට්
- Meat Roll - මස් වැට්
- Jam - මිරිකිය

5. දැනුම සහරායෙහි වදන් දැනුම තමන් එන ලිපිය වැදගත්. ඒ මගින් ද එඩියෙහි පහදුයෙන් ද මතු කැරුණු හෙළ බසෙහි අප නො දැනැ උන් තනි අකුරේ පවතු (ධාතු) කිහිපයෙකි.

- ග—ගමනෙහි,
- නා—ඇදගැන්මෙහි,
- පෙ—පිරිසුදුයෙහි

පවතු වලා වරනැහීම ද ඉන් නිපන් වදන් සුභෙකැ නිපැදියා ද මේ දෙ සහරා-යෙන් මැ පැහැයිණි. එහෙත් දැනුමෙහි එන මෙ — පිනායෑමෙහි පවතුයෙන් නිපන් මෙ-වුවාව යන වදනට අරුත් කියන තන්හි නිද-සුන් විසින් ඇදුණු මෙවුල් දම්, මුරු, (දෙවියා යන අරුත්හි), මුරුකැන් යන වදන්හි නිපැදියා පැහැදිලි කැරුණේ නො වේ. ඔබට බරෙක් නො වේ නම් දැනුමෙහි දැක්වුණු ඒ වදන්හි නිපැදියා එඩියෙන් දුන මැනැවි.

—රවින්ද්‍ර තෙන්නකෝන්

කුලියාපිටිය.

මෙවුල් දම

මෙ + උල් > මෙවුල් යැ. ඒ මෙවුල් වසා සදන දම මෙවුල් දම යි. මෙහි දම නම් 'මාලාව' යි. මල් දම යන තන්හි දු දම නම් මාලාව යි. උල් මැ උල් (පත්) යැ.

පසු කලෙකැ සකු ඇදුරෝ මෙ අරුත හකු-එවා 'මෙහනස්ස බස්ස මාලා' යැයි ගෙනැ ඉන් 'මෙබලා' සද නිපදවාගත් හ. මැනැ දී සකුව හෙළියෙහි මා බසැ යි සිතු අපේ විසත්හු මෙවුල් සද ඉන් බුන් සේ සිතු හ. මුළාවෙකි.

—සකසු

මුරු (දෙවි අරුත්හි)

මෙ ඇතියේ—පිනායෑම් ඇතියේ — මෙරු යි. මෙ + රු = මෙරු. මෙහි රු ඇති අරුතැ (අස්නාර්ථ) නම්දුනු (තද්ධිත) පස යි.

මෙරු = මුරු

සකුයෙහි දෙවියාට නම් වූ දිව්‍ය යන්තෙහි ලැබෙන සලෙළ (Sportsman) යන අරුත ද මෙහි ලා සලකනු වටී.

මුරුතැන

පිනැවුම් ඇතියේ මුරු යැ යි පෙරැ මැ කියැවිණි. මුරුතැන නම් පිනැවුම් ඇති තැන යි. මුලුතැන් ගෙය පැරැණියෝ මුරු තැන් ගෙය නම්කුදු දත් හ. රජුනට, දෙවි-යනට එ තැනින් ගෙනැ යැවෙන බොජුන් කද ද මුරුතැන් කද නම් වී.

අද ද කතරගමැ දෙවොලෙහි දෙවියනට මුරුතැන් කද පෙරහරින් ගෙනැ යැවේ.

මෙරෙන්න

මෙ මැ මෙර වෙයි. රහමෙර යන තන්හි දු මෙර යනු එයි. එහි දු රහමෙර නමින් ගැනුණේ නිකම් මැ රහ (රා) නො වැ පිනැ-වීම ඇති රහ යි.

මෙ මැ මෙර වූ තන්හි ර, ඇති අරුත්හි නො වැ සියරුත්හි (ස්වාර්ථයෙහි) නම්දුනු (තද්ධිත) පස යි. එ හෙයින් මෙර යනුද පිනැවීම යන අරුත් ඇත්තේ යි.

මෙර හෙවත් පිනැවීම ඇත්තේ 'මෙරි' යැ. මෙර + ඉ = මෙරි. එ මැ මෙරින්ත = මෙරෙන්න මෙරෙන්න ද වෙයි. මෙහි දු මෙරෙන්න නම් විනෝද කෑම යි. එහෙත් ඒ මෙව්වාට තරම් පුළුල් විසින් සැලැකුණේ නො වේ. කීප දෙනකුත් එකතු වී රැයේ පානේ භොර රහසේ කැරෙන විනෝද කෑම යි මෙරෙන්න නමින් අද ගැනෙනුයේ.

මෙරු, මෙ වැඩුම, මෙ නිමැවුම ඇති අරුත් දැනුම සහනුයෙහි කැරුණු කරුණු පැහැදිලි කැරුම අනුවැ වටහාගත හැකි නො? එ හෙයින් එහි ලා කල් නො නසමු. තව, මුරුවට, මෙද (මද, මත) මේල, මේලම මේදෙට, මෙකාප්පර් [සෙල්ලිපි] ඇ ඉපැරැණි වදන් රැසෙකි මෙ පවතු ව හා බැඳෙන සේ පෙනෙන. විමැසුමට විටදී අපි නවතිමු. -සකසු

වජ මස

බිණර (බිය+හෙණ+කර) මස, වැසි මස බව දැක්විණි. ඒ බිණරයෙන් පසු එනුයේ වසුරන මස හෙවත් වජ මස යි. ඇත්තට මැ මාස් ගොවිතැනට වැපිරීම ඇඳ-ඹෙන්තේ මේ වජ මසෙහි දී යැ.

වජ යනු වැපිරීම යන අරුත් ඇත්තේ යැ අද. වජ මහල (වැපිරීමේ මහල), වජ සරිය (වැපිරෙන පමණ) ඇ තන්හි වජ යනු යෙදුණේ වැපිරීම යන අරුතට යි. එහෙත් නිපැයියාව අනුව බලන කලා වජ යන්නෙහි මුල් අරුත වැපිරීම නො වේ.

වා+අජ > (වාජ) වජ

වා යනු ඉසිලීම, දැරීම යන අරුත් ඇත්තේ-යැ. වැලි උසුලන බිම හෙවත් වැලි බිම වැල්ලවා යැ. ගිරි හෙවත් කඳු උසුලන බිම ගිරිවා යැ. මස් (කළ) උසුලනුයේ කළවා යැ. ලේවා, වාටි, වාරු ඇ තන්හි දු ඇත්තේ ඉසිලීම, දැරීම අරුත්හි වූ වා වෙයි.

අජා නම් දිය යි.

වා+අජ>වජ නම් දිය ඉසිලීම යි. එය උසුලන බිම ද එ නමින් මැ සැලැකුණු සේ යැ.

වැපිරීමට කලින් කෙතෙහි දිය බැඳූ රැඳවීම සිටිති. මේ දිය ඉසිලීම යැ වජ නමින් ඇත්තට මැ සැලැකුණේ. වජ කඩ බැඳීමෙහි ලියැදිවලා මේ දිය රැඳවෙනුයේ. කඩ නම් මෙහි කපුල්ල හෙවත් දෙරටුව යි. වජ කඩ කැඩීමෙන් දිය හරවා යැ කෙතෙහි බිජුවට ඉසීම කැරෙන්නේ. මේ ඉසීම කැරෙන්නට කලින් කුඹුර මැ වැව යි. [වා+අජ>වජ>(වව) වැව]. අද ද මා වැව

කුඩා වැව නමින් හැඳින්වෙන කෙත් යායවල් ඇති, වැව නැති කිසි ද නුඹු පෙදෙස්හි දු. කුඹුරු මැ වැව නමින් හැඳින්වෙන බව, වජ යනු දිය රැඳවීම බව දැක්වීමට හොඳ නිදසුනෙකි.

කුඹුරට නමක් වූ විල් (වෙල්) යනු ද මේ මතයට පිටිවහලෙකි. ඉල් නම් කොළ යි. ගොයම් කොළය මැ මෙහි ලා සැලැකිණි. කොළ උසුලනුයේ වා+ඉල්>විල් යැ. විල් වෙල් වෙයි. අද ද එළු විල, හබරාදු විල ඇ. 'විල්' (Lakes) නො වැ වෙල් යැ.

වැව නිසා කුඹුරු ඇති වුණා නොවැ කුඹුරු නිසා මැ වැව ඇති වූ බවටත් මේ වජ (වව>වැව) යනු මැ නිදසුන් වෙයි. දිය රැඳවූ කෙතෙහි මහ සැලැස්ම යැ වැව නම්. එහි නියර මැ වැ කන්ද යි; වජ කඩ මැ වැ සොරොව්ව යි.

වසුරනවා. වැපිරීම ඇ වදන් උපදවන වසුරු යන පවතුව (ධාතුව) ඇති වූයේ කෙසේ ද?

වජ+හුරු>වජ+උරු>වසුරු යි.

වැපිරීම නම් වජ හුරු කිරීම හෙවත් කෙත දිය ඉසිලීමට හුරු කිරීම යි. ලියැදි මවටම් කොටා, සම උසින්, සැහෙන පමණින් දිය උසුලා සිටින සේ සැලැසීම යැ ඇත්තට මැ වැපිරීම නම්. බිජුවට ඉසීම කැරෙනුයේ ඊළඟට යි. මුල් කටයුත්තේ නමින් මැ බිජු ඉසීම ද වැපිරීම වියැ. වජ යනු වැපිරීම යන ඇරුතට වැටුණේ මේ සේ යැ.

මේ වැපිරිල්ල කරන මස යැ වජ මස නම්.

1. අප>(අබ) අඹ>අම් (අ); ගමන් ගත් දිය ගා+අ>ගා; මහ දිය=මා ඇම>මැම් (මැම්පිටිය ඇ තන්හි) අජ+උළ>අසුළ (රෙදි දියේ ගැසීමෙහි)
2. වජ>(වව) වැව. තජ>(තව) තැව වූ සේ යැ.